

HRVATSKI VOJNIK

Broj 201/202. Godina V. 15. kolovoza 2008. www.hrvatski-vojniki.hr BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SLO € 1,80; SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

U Kninu svečano obilježen Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja i 13. obljetnica vojno-redarstvene operacije Oluja

Veličanstvena pobjeda hrvatske vojske i hrvatskog naroda

TJEDNIK MINISTARSTVA OBRANE

**HRVATSKI
VOJNIK**

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović

(zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić

(vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić

(mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir,

(marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov,

Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotograf: Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)

(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 3784-937

Lektori: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 3786-348;

fax: 3784-322

Pretplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informira-

nje), devizni račun u Zagrebačkoj banci

30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.,

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:

Služba za odnose s javnošću i informiranje),

žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj

165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-

platnike da nakon uplate kopiju uplatnice

pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

Tisak:

Tiskara Zelina d.d.,

K. Krizmanić 1, 10380 Sv. I. Zelina

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.

252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojn timer.hr>E-mail: hrvojn timer@morh.hr

Naklada: 5800 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2008.Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

**U Kninu svečano obilježen
Dan pobjede i domovinske
zahvalnosti, Dan hrvat-
skih branitelja i 13. ob-
ljetnica VRO Oluja***"Oluja je veličanstvena, sjajna
pobjeda hrvatske vojske i hrvat-
skog naroda", rekao je premijer
Sanader te istaknuo kako niko-
me nećemo dopustiti da baci
lجامu na Oluju...*

Strana 4

Ljetni kamp kadeta Kadetske bojne

*Tijekom obuke kadeti su prošli pravi vojnički
dril. Svakodnevno su bili aktivni i do deset sa-
ti, i to počevši od pet ujutro. Prvi put na ljet-
nom kampu obuku su provodili pripadnici
Obučne bojne Pješачke pukovnije Zapovjed-
ništva za obuku i doktrinu, a također prvi put u
ulozi voditelja obuke bio je jedan od njihovih
kolega, Marin Jerković, kadet prvog naraštaja*

Strana 12

U Sinju održana 293. alka

*Ovogodišnjom Alkom ujedno su
počele pripreme za proslavu 300.
obljetnice čudesne obrane Sinja,
a veliki jubilej slavi se u spomen
na povijesni boj iz 1715. i post-
nak Sinjske alke, koja se uspjela
održati tijekom tri stoljeća i
(p)ostati važan segment hrvatske
kulturno-povijesne baštine*

Strana 14

Razvoj snajperskih djelovanja (II. dio)

*Crvena armija je itekako dobro shvatila
važnost snajperista i počela se njima masov-
no koristiti, osmisliši i posebnu taktiku
njihove uporabe - ad hoc formiranje veće ili
manje skupine snajperista za uništavanje
osobito važnih ciljeva, odnosno zatvaranje
pojedinih taktičkih smjerova ili kontrolu
određenog prostora*

Strana 22

Naslovnica snimio Davor KIRIN

U Kninu svečano obilježen Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja i 13. obljetnica vojno-redarstvene operacije Oluja

Veličanstvena pobjeda hrvatske vojske i hrvatskog naroda

"Oluja je veličanstvena, sjajna pobjeda hrvatske vojske i hrvatskog naroda", rekao je premijer Sanader te istaknuo kako nikome nećemo dopustiti da baci ljagu na Oluju, a predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić pozvao je sve da nikad ne zaborave najveličanstvenije trenutke Domovinskog rata

— Leida PARLOV, snimili Tomislav BRANDT i Davor KIRIN —

Svečanosti u Kninu nazočili su najviši civilni i vojni dužnosnici

Hrvatska je 5. kolovoza obilježila Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, 13. obljetnicu vojno-redarstvene operacije Oluja te prvi put i Dan hrvatskih branitelja. Najsvečanije je i ove godine bilo u Kninu, gdje je brojnim događanjima obilježen jedan od najznačajnijih datuma u novijoj hrvatskoj povijesti. Na svečanosti u Kninu sudjelovali su najviši državni dužnosnici: predsjednik Sabora Luka Bebić, predsjednik Vlade dr. Ivo Sanader, izaslanik Predsjednika Republike general zboru Josip Lucić, potpredsjednice Vlade Jadranka Kosor i Đurđa Adlešić, saborski zastupnici, ministri u Vladi, među kojima i ministar obrane Branko Vukelić, hrvatski branitelji te brojni drugi visoki civilni i vojni dužnosnici.

Polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća na kninskom gradskom groblju visoka su izaslanstva odala počast poginulim braniteljima, a potom je svečanost nastavljena na legendarnoj kninskoj tvrđavi. Točno u vrijeme kad je prije

■ "Zahvaljujući hrabrosti i odlučnosti, ali i ljubavi branitelja prema Hrvatskoj, Oluja je upisana najvećim slovima u pobjedničku kartu Domovinskog rata", naglasila je potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Jadranka Kosor

movinskog rata", naglasila je potpredsjednica Vlade.

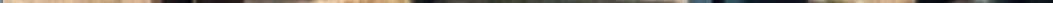
Napomenula je kako je Domovinski rat bio pravedan, obrambeni i osloboditeljski, te je sve pozvala na poštovanje dostojanstva hrvatskih branitelja.

Izaslanik Predsjednika Republike načelnik GSOSRH-a general Lucić rekao je kako, prisjećajući se vojno-redar-

13 godina Hrvatska vojska ušla u kraljevski grad oglasila su se crkvena zvona, uz intoniranje državne himne podignuta je hrvatska zastava, a minutom šutnje odata je počast svim braniteljima koji su dali život za slobodnu i neovisnu Hrvatsku. U isto vrijeme svečano je bilo i na kninskim ulicama, kojima su u svečanom mimohodu prošli hrvatski branitelji.

Središnja svečanost održana je na kninskom stadionu NK "Dinara" pred postrojenim pripadnicima hrvatske vojske i policije te predstavnicima hrvatskih branitelja koji su sudjelovali u svečanom mimohodu. Potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Jadranka Kosor tom je prigodom istaknula kako upravo hrvatskim braniteljima, koji su pobijedili i oslobodili Hrvatsku, pripada zahvalnost cijele Hrvatske. Za Oluju je rekla kako je to veličanstvena i pobjedonosna akcija kojom su konačno otvorena vrata budućnosti slobodne Hrvatske. "Zahvaljujući hrabrosti i odlučnosti, ali i ljubavi branitelja prema Hrvatskoj, Oluja je upisana najvećim slovima u pobjedničku kartu Do-

■ Izaslanik Predsjednika Republike general zbora Josip Lucić istaknuo je kako je hrvatski vojnik, policajac i branitelj bio u ratu, a i danas u miru, stup hrvatskog društva, u koji hrvatski građani imaju veliko povjerenje

Mimohod hrvatskih branitelja

Predsjednik Sabora Luka Bebić rekao je da je Oluja veličanstvena, svehrvatska pobjeda

Misa za domovinu služena je u crkvi sv. Ante

stvene operacije Oluja, s ponosom treba isticati da su hrvatski vojnici i pripadnici MUP-a tom prigodom oslobodili domovinu i očuvali hrvatsku neovisnost. Istaknuo je i da su oni tada cijelom svijetu pokazali kako se brani domovina, a danas, "široim svijeta u mirovnim misijama pod okriljem UN-a i NATO-a, na vojnim vježbama, svakodnevno pokazujete i dokazujete svoju profesionalnost, obučenost i izvrsnost". General Lucić je istaknuo i kako je hrvatski vojnik, policajac i branitelj bio u ratu, a i danas u miru, stup hrvatskog društva, u koji hrvatski gra-

dani imaju veliko povjerenje. U ime Vlade, Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja i 13. obljetnicu vojno-redarstvene operacije Oluja čestitao je premijer Ivo Sanader. Premijer je istaknuo kako je upravo 5. kolovoza, simbol pobjede i našeg trijumfa, najprikladniji dan za obilježavanje Dana hrvatskih branitelja. Rekao je i kako je Oluja kao vojno-redarstvena operacija ušla i ulazi u udžbenike i vojnu literaturu i međunarodne zajednice. "Oluja je veličanstvena, sjajna pobjeda hrvatske vojske i hrvatskog naroda", rekao je premijer

Promaknuća i odlikovanja u prigodi Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja

Povodom 5. kolovoza, Dana pobjede i domovinske zahvalnosti te Dana hrvatskih branitelja, u Domu HV-a u Zagrebu 4. kolovoza je održana Svečanost uručivanja izvoda o promaknućima, odlikovanjima, nagradama i pohvalama djelatnicima MORH-a, GSOSRH-a i pristožernih postrojbi.

Osim onih koji su primili priznanja, na svečanosti su bili i drugi djelatnici MORH-a i OSRH-a, među kojima izdvajamo izaslanika Predsjednika Republike i vrhovnog zapovjednika OSRH-a general-bojnika Krešimira Kašpara, ministra obrane Branka Vukelića i načelnika GSOSRH-a generala zbora Josipa Lucića. Trojica dužnosnika nazočnima su se obratili i prigodnim govorima, čestitajući svim promaknutima i nagrađenima. Podsjetili su također na dane Domovinskog rata i konačne pobjede u Oluji, ali i govorili o aktualnim prioritetima hrvatske države i Oružanih snaga, s naglaskom na priključivanje naše zemlje euroatlantskim integracijama. Za sva nekadašnja i sadašnja postignuća govornici su naročito zahvalili hrvatskim braniteljima, ponajprije onima koji su dali život za obranu i konačnu uspostavu moderne, neovisne i demokratske Hrvatske.

Odlukom Predsjednika Republike i vrhovnog zapovjednika OSRH-a promaknuto je ukupno 55 časnika u djelatnom sastavu MORH-a, GSOSRH-a i pristožernih postrojbi. U čin general-bojnika promaknut je brigadni general Josip Stojković, a brigadiri Nikola Škunca i Ognjen Preost promaknuti su u činove brigadnih generala. Također, dvojica pukovnika promaknuti su u brigadire, dvojica kapetana korvete u kapetane fregate, 14 bojnika promaknuto je u pukovnike, 19 satnika u bojnike, 11 natporučnika u satnike te četvero poručnika u natporučnike. Glede odlikovanja, petero hrvatskih časnika zaslužilo je odličje Reda hrvatskog trolista, a veći broj njih Reda hrvatskog pletera. U ime svih promaknutih, nagrađenih i pohvaljenih nazočnima se obratio i zahvalio general bojnik Josip Stojković, a program je završio prigodnim melodijama Orkestra Hrvatske vojske.

D. VLAHOVIĆ

Sanader te istaknuo kako nikome nećemo dopustiti da baci ljagu na Oluju.

Za Oluju je predsjednik Sabora Luka Bebić rekao da je to veličanstvena, svehrvatska pobjeda izvojevana u Domovinskom ratu. "To je dan koji se nikada ne smije zaboraviti", naglasio je te pozvao sve da nikad ne zaborave najveličanstvenije trenutke Domovinskog rata.

Svečanost na stadionu NK "Dinara" završio je efektnim letačkim programom Hrvatskog ratnog zrakoplovstva, u kojemu je sudjelovala i akro-grupa Krila Oluje.

Visoki uzvanici bili su i na misi za domovinu, koju je u kninskoj crkvi sv. Ante predvodio šibenski biskup Ante Ivas.

U sklopu obilježavanja Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 13. obljetnice vojno-redarstvene operacije Oluja, u Kninu je održano i niz

Svečani prijam u Ministarstvu branitelja

Od ove godine 5. kolovoza, Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, službeno je i Dan hrvatskih branitelja, koji će se ubuduće i tradicionalno obilježavati. Svojevrsni uvod u proslavu Dana branitelja upriličen je 4. kolovoza u Zagrebu, u prostorijama Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. Predsjednik Vlade Republike Hrvatske dr. Ivo Sanader bio je domaćin svečanog prijama, kojem su nazo-

Na prijemu u Ministarstvu branitelja premijer Sanader je istaknuo ključnu ulogu koju su hrvatski branitelji imali u stvaranju hrvatske države

čili predstavnici udruga hrvatskih branitelja na državnoj razini, članovi Odbora za ratne veterane Hrvatskog sabora i članovi Savjeta za hrvatske branitelje Ministarstva branitelja. Također, na primanju su bili i predstavnici Vlade, između ostalih i ministar obrane RH Branko Vukelić, te načelnik GSOSRH-a general zbora Josip Lucić. Odgovarajuću "glazbenu podlogu" primanju su dali članovi Klape HRM-a. U prigodnom govoru, premijer Sanader je istaknuo ključnu ulogu koju su hrvatski branitelji imali u stvaranju hrvatske države, a ponajviše je, dakako, govorio o Oluji, još jednom istaknuvši kako je ta akcija bila osloboditeljska, pravедna i legitimna obrambena operacija OSRH-a, uz opasku da nikome nećemo dopustiti da baci ljagu na najveću vojnu pobjedu u Domovinskom ratu.

D. VLAHOVIĆ

Uz intoniranje državne himne na kninskoj je tvrđavi podignuta hrvatska zastava

drugih događanja. Između ostalih, na kninskoj je tvrđavi postavljena izložba znakovlja i opreme obavještajne zajednice u Republici Hrvatskoj te izložba znakovlja Hrvatske vojske iz Domovinskog rata, a predstavljen je i zbornik radova Oluja 1995.-2005. Uz to, i ove su godine na glavnom gradskom trgu Kninjani i svi oni koji su posjetili Knin u informativnim šatorima mogli dobiti niz korisnih informacija o NATO-u, EU-u, programu Kadet te o projektu dragovoljnog služenja vojnog roka. ■

Polaganje vijenaca na gradskom groblju Mirogoj

Potpisan ugovor o financijskoj pomoći SAD-a

snimio D. KIRIN

Ministar obrane Branko Vukelić i veleposlanik Sjedinjenih Američkih Država u Hrvatskoj Robert Bradtke potpisali su 30. srpnja 2008. godine Provedbeni ugovor o financijskoj pomoći SAD-a, u iznosu od milijun američkih dolara, za uništenje oko 1000 neperspektivnih prijenosnih protuzračnih sustava.

Na potpisivanju Provedbenog ugovora bili su i državni tajnik mr. sc. Gordan Čačić, zamjenik načelnika GSOSRH-a za operacije komodor Zdenko Simičić, te načelnik Službe za razvoj, opremanje i modernizaciju brigadni general Milan Knežević.

Ministar Vukelić zahvalio je veleposlaniku Bradtkeu i Sjedinjenim Američkim Državama na potpori i pomoći koje cijeli niz godina pružaju Hrvatskoj i MORH-u na različitim projektima. Ministar je naglasio da će se financijska pomoć temeljena na Provedbenom ugovoru iskoristiti ne samo za trošak uništavanja neperspektivnih prijenosnih protuzračnih sustava, nego i za poboljšanje sustava sigurnosti na mjestima gdje se takva i slična sredstva nalaze. Također je dodao da će se o tehničkim detaljima uništavanja neperspektivnih protuzračnih sustava još dogovoriti i da će se uništavanje provoditi uz puno uvažavanje standarda sigurnosti i zaštite okoliša, tako da ne dođe do ugrožavanja ni prirode ni ljudi. Veleposlanik Bradtke istaknuo je da je ključ suzbijanja eventualnih prijetnji izazvanih ilegalnom uporabom takve vrste oružja suradnja među državama, te kao odličan primjer naveo upravo suradnju SAD-a i Hrvatske na ovom projektu. Suradnja SAD-a i Hrvatske u zadnje je vrijeme tješnja nego ikad, rekao je i dodao da je to još jednom potvrđeno prošlog tjedna, kada je američki predsjednik Bush uputio američkom Senatu na usvajanje Protokol za pristupanje Hrvatske NATO savezu. Veleposlanik SAD-a također je zahvalio hrvatskoj strani na suradnji i zaključno definirao potpisivanje Provedbenog ugovora kao korak dalje u uspješnoj suradnji dviju država.

OJI

Oproštajno-nastupni posjet turskih vojnih izaslanika

U Plavom salonu MORH-a, 6. kolovoza, zamjenik načelnika GSOSRH-a general-pukovnik Slavko Barić primio je u oproštajni posjet vojnog izaslanika Republike Turske, brigadira Ahmeta Biyiklija.

U sklopu svog nastupnog posjeta, na sastanku je bio i novi turski vojni izaslanik, Muammer Alper. Razgovaralo se o skorom ulasku Republike Hrvatske u punopravno članstvo NATO-a, te o daljnjem razvoju bilateralne obrambeno-vojne suradnje (školanje, suradnja dvaju učilišta, vojno-tehnička suradnja). Istaknuti su odlični vojni odnosi, a brigadir Biyikli naglasio je da se u dvije godine svog mandata u Hrvatskoj uvjerio u sposobnosti OSRH-a i uvjeren je da će OSRH ispuniti sve zahtjeve NATO-a i EU-a. Naglasio je značenje doprinosa Republike Hrvatske stabilizaciji regije Jugoistočne Europe, rekavši da je i međunarodna zajednica prepoznala njezinu ulogu, o čemu svjedoči izbor Republike Hrvatske za nestalnu članicu Vijeća sigurnosti UN te dobivanje pozivnice za NATO.

snimio D. KIRIN

OJI

Ministar obrane posjetio PP NOS HRZ-a i PZO-a u Zrakoplovnoj bazi Zemunik

Svi požari dosad uspješno i brzo ugašeni

"Danas ovdje svjedočimo da smo našu eskadrilu popunili s još dva nova Air Tractora, čija je nabava ugovorena prije petnaestak dana, i time je hrvatska Vlada u ovoj i prošloj godini učinila izuzetno mnogo", istaknuo je ministar Vukelić te napomenuo da u ovoj pp sezoni u funkciji gašenja požara sudjeluje 20 letjelica, a najavio je i da će iduće godine stići još dva kanadera

—Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN—

Ministar obrane Branko Vukelić posjetio je 12. kolovoza protupožarne namjenske organizirane snage HRZ-a i PZO-a u Zrakoplovnoj bazi Zemunik. Uz ministra obrane, u Zemuniku su bili i državni tajnik MORH-a Mate Raboteg, zamjenik načelnika GSOSRH-a za operacije komodor Zdenko Simičić, zapovjednik HRZ-a i PZO-a brigadni general Vlado Bagarić i zapovjednik

vježba u kojoj je simulirano gašenje požara. U izjavi za medije ministar Vukelić je izrazio veliko zadovoljstvo dosadašnjim angažmanom pripadnika OS-a koji je angažiran u ovogodišnjoj pp sezoni, kao i tehnikom kojom se u njoj koristi.

"Danas ovdje svjedočimo da smo našu eskadrilu popunili s još dva nova Air Tractora, čija je nabava ugovorena prije petnaestak dana i time je hrvatska Vlada u ovoj i prošloj godini učinila izuzetno mnogo", istaknuo je ministar Vukelić te napomenuo da u ovoj pp sezoni u funkciji gašenja požara sudjeluje 20 letjelica. Najavio je i kako će iduće godine stići još dva kanadera, tako da će u sljedećoj pp sezoni u gašenju požara biti angažirane 22 letjelice, što je, prema ministrovim riječima, doista impozantna brojka. Ministar Vukelić je izrazio i veliko zadovoljstvo onim što su pripadnici OS-a učinili do sada, i to kako njihovom spremnošću tako i izuzetno dobrim učinkom što ga imaju, ističući kako su spremni i dalje raditi jednako kvalitetno kao i do sada. Čestitao je svim pripadnicima OS-a, a posebno pilotima i zrakoplovnim tehničarima, koji izvanredno dobro održavaju zrakoplove. "Svi požari su dosad vrlo efikasno i

vrlo brzo ugašeni i mislim da Hrvatska doista danas ima čime gasiti požare", rekao je. Ministar je također najavio da se priprema poseban paket stimulativnih mjera kako bi se privuklo više mladih ljudi za poziv pilota. Jedna u nizu poticajnih

Ministar obrane sa suradnicima obišao je i tt zbor, na kojemu su bile izložene letjelice HRZ-a kojima se koristi u ovogodišnjoj pp sezoni

Operativnoga vatrogasnog zapovjedništva OSRH-a brigadni general Zvonko Peternel. Posjet je bio u znaku brojnih aktivnosti kojima su predstavljeni tehnika i spremnost protupožarnih snaga OS-a, koje se koriste u ovogodišnjoj protupožarnoj sezoni.

General Peternel je uvodno održao kratku prezentaciju o programu, zadaćama, organizaciji i dosadašnjim aktivnostima Operativnoga vatrogasnog zapovjedništva. Od početka pp sezone, snage OS-a koje su angažirane za borbu s vatrom intervenirale su na 61 požarištu. Kad je riječ o PP NOS HRZ-a i PZO-a, dosad su na požarištima obavile 5497 letova, ostvarile 833 sati naleta te izbacile više od 23 000 tona vode. General Peternel je istaknuo kako su sve dosadašnje zadaće uspješno provedene te je uvjeren da će tako biti i dalje.

U sklopu posjeta, ministar obrane sa suradnicima obišao je i tt zbor, na kojemu su bile izložene letjelice HRZ-a kojima se koristi u ovogodišnjoj pp sezoni, a provedena je i

mjera jest i to da će se u Pravilnik o stambenom zbrinjavanju pripadnika OS-a, koji je u izradi, staviti prioritarno rješavanje stambenog pitanja pilota. "To će biti jedna u nizu poticajnih mjera kako da privučemo mlade pilote i kako da ih zadržimo u sustavu OS-a", rekao je ministar. Napomenuo je i to da pred MO i OS, s obzirom na velik broj letjelica koje su u funkciji gašenja požara, sljedećih nekoliko godina stoji veliko i značajno ulaganje, kako u ljude tako i u sredstva logistike koja su u funkciji gašenja požara. ■

U Kninu predstavljen Zbornik radova *Specijalna policija MUP-a RH u oslobodilačkoj operaciji Oluja 1995.*

Specijalna policija u Oluji

Zbornik sadrži radove s okruglog stola koji je Udruga Specijalne policije iz Domovinskog rata organizirala 3. kolovoza prošle godine, a pruža vrijedne i dosad nepoznate podatke o sudjelovanju postrojbi hrvatske Specijalne policije u Oluji, te svjedoči o golemom doprinosu pripadnika Specijalnih jedinica policije MUP-a RH u Domovinskom ratu

U prigodi obilježavanja Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 13. obljetnice vojno-redarstvene operacije Oluja, na kninskom Veleučilištu je 4. kolovoza predstavljen Zbornik radova *Specijalna policija MUP-a RH u oslobodilačkoj operaciji Oluja 1995. (prilozi)*. Zbornik je nastao suradnjom Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata (HMDCDR) i Udruge Specijalne policije iz Domovinskog rata, a sadrži radove s okruglog stola koji je Udruga Specijalne policije iz Domovinskog rata organizirala 3. kolovoza prošle godine. Zbornik pruža dosad nepoznate podatke o sudjelovanju postrojbi hrvatske Specijalne policije u Oluji, možda i najvažnijoj vojnoj operaciji u hrvatskoj povijesti, te svjedoči o golemom doprinosu pripadnika Specijalnih jedinica policije MUP-a RH u Domovinskom ratu. Doprinosu koji u historiografiji, kao ni u javnosti, još nije prezentiran na razini koju su hrvatski policajci-specijalci svojim djelovanjem i uspjesima zaslužili.

Zbornik se sastoji od dva dijela. U prvom su prilozi o mirovnim naporima hrvatskoga vodstva i međunarodne zajednice, zatim prilozi o protuus-

tavnom djelovanju i oružanoj pobuni Srba u RH, o srpskoj agresiji i okupaciji gotovo trećine teritorija Hrvatske, o odbijanju srpskog vodstva da prihvati mirnu reintegraciju okupiranoga hrvatskog teritorija u ustavnopravni poredak RH i procesu ujedinjenja "Republike Srpske Krajine" i "Republike Srpske" te prilozi o Vanceovu planu i rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a o događajima u Hrvatskoj, donesenim prije

vojno-redarstvene operacije Oluja. Svrha je spomenutih priloga upozoriti na činjenicu da je oslobodilačka operacija Oluja bila kraj jednog iznimno bremenitog i krvavog povijesnog procesa, koji je počeo sredinom 80-ih godina 20. stoljeća, a kulminirao 1990. i 1991., te prikazati početak i tijek destabilizacije Hrvatske i podsjetiti na odgovornost srpske politike za rat u Hrvatsku, odnosno za agresiju na Hrvatsku i okupaciju dijela njezina teritorija, a potom i za nastavak rata, zbog upornog odbijanja mirne reintegracije okupiranoga teritorija u ustavnopravni poredak RH. Autor prvoga dijela, a ujedno i urednik zbornika, jest dr. sc. Ante Nazor.

Drugi dio zbornika počinje s intervjuom koji je glavni zapovjednik specijalnih postrojbi MUP-a RH u Oluji, general-pukovnik Mladen Markač, dao Vjesniku 20. kolovoza 1995., te s kratkom izjavom mr. sc. Željka Sačića, ratnog načelnika Odjela Specijalne policije. Potom je, uz kratak osvrt na političke okolnosti i prilike na okupiranom području uoči Oluje, te prikaz pripreme OSRH za operaciju Oluja i prikaz aktivnosti "Srpske vojske Krajine" nakon operacije Bljesak, prikazano napredova-

nje Skupnih snaga Specijalne policije u Oluji po glavnom i pomoćnim smjerovima prodora, kao i djelatnost saniteta, logistike i veze.

Član ratne Vlade RH i tadašnji ministar vanjskih poslova, dr. sc. Mate Granić, u svom radu govori o političkim okolnostima u RH uoči oslobodilačke operacije Oluja, a pripreme OSRH-a za tu operaciju prikazane su u sažetku izlaganja general-bojnika, mr. sc. Drage Lovrića, načelnika Operativne uprave GSOSRH. Aktivnosti "Srpske vojske Krajine" nakon operacije Bljesak opisane su u sažetku izlaganja brigadnog generala u mirovini, mr. sc. Ivana Pokaza, ratnog zamjenika načelnika Obavještajne uprave GSOSRH, a o prilikama na okupiranom području RH uoči Oluje govori sažetak izlaganja dr. sc. Nikice Barića. O ulozi i važnosti Specijalne policije MUP-a RH u Oluji te o napredovanju Skupnih snaga Specijalne policije po glavnom i pomoćnim smjerovima prodora, kao i o pojedinim događajima u operaciji, govori prezentacija Ante Šoljića, ratnoga načelnika Odjela unutarnje kontrole pri Sektoru Specijalne policije MUP-a RH, te prilozi o sudjelovanju u Oluji ATJ Lučko, SJP Alfa, SJP Omega i SJP Ose. Uz to, Branislav Bole, ratni načelnik logistike pri Sektoru Specijalne policije MUP-a RH, u svom radu iznosi podatke o logističkoj potpori, pilot Franjo Nikić o helikopterskoj potpori, a Davorin Pavlović, ratni načelnik operativne tehnike pri Sektoru Specijalne policije MUP-a RH, o uspostavi učinkovitog sustava veza.

U Prilogu Zbornika, uz imena poginulih pripadnika Skupnih snaga SJP u Oluji, nalazi se i oko 200 ratnih fotografija, koje prikazuju boravak hrvatskih specijalaca na Velebitu od 1992., te njihovo sudjelovanje u Oluji.

HMDCDR

Novi simulacijski model u Simulacijskom središtu

Opsežan posao, ali i mnogo profesionalnog zadovoljstva

JCATS je moderan i napredan sustav i, po svemu sudeći, vrhunska obučna investicija naše vojske, i to cjelokupne, jer svojim karakteristikama, za razliku od starijih sustava SPECTRUM i JANUS, omogućava i široke intergranske vježbe

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

Unatoč tome što se nalazimo usred dva ljetna mjeseca, koja su uglavnom rezervirana za godišnje odmore, za djelatnike Simulacijskog središta predaha baš i nema. Potkraj srpnja, u prostorijama Središta na HVU, započela je trodnevna obuka za rad s novim simulacijskim modelom JCATS, koji će ubuduće biti svojevrsna žila kucavica za računalno podupirane

simulacijske vježbe u sklopu OSRH. JCATS je moderan i napredan sustav i, po svemu sudeći, vrhunska obučna investicija naše vojske, i to cjelokupne, jer svojim karakteristikama, za razliku od starijih sustava SPECTRUM i JANUS, omogućava i široke intergranske vježbe. Naravno, JCATS je sve samo ne igračka. Stoga je za rad na njemu potrebna i odgovarajuća obuka. Provođe je američki stručnjaci, koji u Zagrebu borave ukupno tri tjedna. Prvog tjedna sudjelovali su u instalaciji sustava na računalnu opremu u posjedu Simulacijskog središta, i to na operativnom sustavu Linux. Drugi i treći tjedan namijenjen je obuci djelatnika (administratori sustava, kontrolori, upravitelji baza podataka), koji će se svi ubuduće brinuti da sustav funkcionira, da bude adekvatno održavan i da na taj način simulacijske obuke naših vojnika budu "na višoj razini, sofisticiranije, kvalitetnije, kompleksnije, s više različitih mogućnosti". Također, u svjetlu našeg skorog priključenja Sjevernoatlantskom savezu, vrijedno je napomenuti da je JCATS kompatibilan sa službenim simulacijskim sustavima kojima se koristi NATO i većina njegovih zemalja-članica. Dakle, bit će više mogućnosti za sudjelovanje u međunarodnim vježbama.

Sredinom kolovoza obuka završava. Očekuje se da će do kraja ove godine biti održana i prva vježba uz potporu JCATS sustava, a 2009. bila bi organizirana i združena (intergranska) vježba, sjajna prilika za isprobavanje širokog dijapazona vojnih operacija. Za 2010. predviđena je i prva

distribuirana vježba uz potporu JCATS-a, dakle, i u Simulacijskom središtu, i "uživo", na nekom od poligona OSRH-a.

Naša reporterska ekipa imala je priliku pribivati nekim trenucima obuke djelatnika Središta, a od njihovih komentara izdvojiti ćemo kratki "super!" i tek nešto dulji "povlastica je među prvima se služiti ovim sustavom". Središte čeka opse-

žan posao, ali i mnogo profesionalnog zadovoljstva!

Ocjenu obuke dobili smo i od Jamesa F. Barnetta, predavača i djelatnika američkoga nacionalnog laboratorija "Lawrence Livermore", koji je i razvio JCATS, uz potporu Američkog zapovjedništva združenih snaga. Barnett je naglasio da je obuka za predavače vrlo laka, jer djelatnici Središta imaju iskustva u radu na JANUS-u, koji je razvio isti laboratorij, no oni su i vrlo bistri, pažljivi i vole ono što rade. Dodao je i da je JCATS unaprijedio simulacijsku obuku gdje god je primijenjen.

Početak rada na JCATS-u velik je korak u radu Simulacijskog središta, nedavno ustrojene postrojbe koja ipak uvelike vuče tradiciju svojih prethodnika, a to su Taktičko simulacijsko središte i Operativno strategijsko simulacijsko središte. Najvažnija sredstva za rad, odgovarajući softver i hardver već su tu. Ostali su tek "fizički" radovi na adaptaciji prostorija u kojima Središte djeluje. ■

Čitatelje koje detaljnije zanima simulacijski model JCATS podsjećamo da je u Hrvatskom vojniku broj 194, na vojnostručnim stranicama, izišao opsežan članak o tom sustavu, autora brigadira Zdravka Jakopa. Članak možete u potpunosti pročitati prolistate li arhivu na našoj internetskoj stranici www.hrvatski-vojniki.hr.

Ljetni kamp kadeta Kadetske bojne

Korak bliže časničkom pozivu

Tijekom obuke kadeti su prošli pravi vojnički dril. Svakodnevno su bili aktivni i do deset sati, i to počevši od pet ujutro. Prvi put na ljetnom kampu obuku su provodili pripadnici Obučne bojne Pješačke pukovnije Zapovjedništva za obuku i doktrinu, a također prvi put u ulozi voditelja obuke bio je jedan od njihovih kolega, Marin Jerković, kadet prvog naraštaja

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

Ni temperature iznad 30 Celzija, kao ni kiša, vjetar, blato, nisu omele kadete Kadetske bojne da svoju vojničku obuku uspješno privedu kraju. Riječ je, naravno, o kampu kadeta koji se organizira kad im završe obveze na fakultetima, i to na vojnom poligonu Gašinci te u Zemunik i Splitu. Kadete smo posjetili na vojnom poligonu Gašinci, gdje se u kampu 2 i 3 provodila obuka iz pješaštva. Na obuci je od 21. srpnja do 8. kolovoza bilo 60-ak kadeta trećeg, četvrtog i petog naraštaja. Tijekom tri tjedna kadeti su prošli pravi vojnički dril. Svakodnevno su bili aktivni i do desetak sati, i to počevši od pet ujutro. Tijekom obuke upoznali su se, između ostalog, sa strukturom Hrvatske kopnene vojske, protupješačkim i protuoklopnim minama, pješačkim oružjem, gađanjem, uvježbavali su kretanje skupine u borbi i borbene drilove, motrenje, izvješćivanje, samostalnu orijentaciju, a sastavni dio obuke bile su im

i motoričke pripreme. Oni mlađi provodili su temeljnu obuku koja se bazira na pojedincu, dok se specijalistička obuka koja se provodi u kampu 3 temelji na skupini, odnosno binomu.

Nije im bilo lako, ali nisu se žalili. "Ovo je upravo ono što smo očekivali", rekao nam je kadet Krešimir Oštrić. Zadovoljan je obukom, kao i Katarina Cerovšek, koja je posebno upozorila i na dobru suradnju s instruktorima te sveukupnu organizaciju obuke. Ni njihovi mlađi kolege se ne žale. "Malo je naporno, ali sve se da izdržati", rekla je Vanja Blažinović, kadetkinja koja je obuku provodila u kampu 2. Zadovoljna je programom Kadet, kao i kadet Vinko Grgić. "Rad na terenu nam je zanimljiv, pogotovo što smo tijekom cijele godine u učionicama", kaže Grgić te dodaje kako su ga neke aktivnosti u programu Kadet ugodno iznenadile. "Sudjelujemo u brojnim događanjima, a dosta se i putuje", ističe Grgić. A da

su doista motivirani potvrdio je i zapovjednik kampa natporučnik Marko Šimić i njegova zamjenica natporučnica Katica Osrečki. "Kadeti su izuzetno motivirani, obuka im je zanimljiva i vrlo su angažirani na kampu", istaknuo je natporučnik Šimić. Natporučnica Osrečki, koja je zapovjednica IV. satnije u Kadetskoj bojni, rekla je kako je obuka zahtjevna, ali i napomenula kako to kadeti vole. Suradnju s kadetima ocijenila je iznimno dobrom. "Otvoreni su i spremni na suradnju. Slažu se i poštuju nadređene. Mi od njih tražimo rad i disciplinu, ali smo im na raspolaganju 24 sata."

Prvi put ove godine obuku nisu provodili djelatnici Kadetske bojne već pripadnici Obučne bojne Pješake pukovnije Zapovjedništva za obuku i doktrinu. I pripadnicima Obučne bojne ovo je bilo prvo iskustvo u radu s kadetima iako imaju bogato iskustvo u obuci vojnika u gardijskim brigadama, a provodit će i obuku dragovoljnih ročnika. Natporučnik Božidar Lukačević iz Obučne satnije, voditelj obuke kampa 3, zadovoljan je kako radom s kadetima tako i suradnjom s Kadetskom bojom. Pojasnio je kako je u obuci angažirano šest instruktora, odnosno kako svaki od njih vodi po jednu desetinu.

Zanimljivo je na ovom kampu da je jedan od voditelja obuke prvi put - kadet. Riječ je o Marinu Jerkoviću, kadetu prvog naraštaja, koji još samo treba diplomirati, a prema riječima natporučnika Šimića, u ulozi voditelja se odlično snašao i postiže izvrsne rezultate. I Marin je zadovoljan iako kaže da mu je u ulozi voditelja ipak malo teže. "Razumijem kadete i nastojim im ugoditi, a opet moram obaviti i svoj dio posla, tako da mi je sad

■ Obuku su provodili pripadnici Obučne bojne Pješake pukovnije Zapovjedništva za obuku i doktrinu

ipak teže, ali moram priznati da sam zadovoljan. Fascinira me motiviranost kadeta. Pokazuju veliko zanimanje za obuku, slušaju, pitaju, disciplinirani su. Sretan sam kad mi netko od njih kaže da je zadovoljan mojim vođenjem", kaže Marin.

Natporučnik Šimić je istaknuo kako će ubuduće nastojati angažirati što više kadeta starijih naraštaja kao voditelje u provedbi obuke. "Oni bi na taj način stjecali iskustvo u vođenju i zapovijedanju te bi im to neosporno pomoglo u uspješnom obnašanju dužnosti koje ih očekuju", istaknuo je natporučnik Šimić. Nakon ljetnih kampova kadeti idu na kratki, ali zasluženi odmor, a onda opet sve ispočetka. Ali svakom su uspješno završenom godinom, kako akademskom tako i "vojnom", sve bliže svom cilju - postati časnikom Hrvatske vojske. ■

Tijekom obuke kadeti su, između ostalog, uvježbavali kretanje skupine u borbi i borbene drilove, motrenje, izvješćivanje, samostalnu orijentaciju, a sastavni dio obuke bile su im i motoričke pripreme

U Sinju održana 293. alka

Alka ostaje vjerna korijenima i tradiciji

Ovogodišnjom Alkom ujedno su počele pripreme za proslavu 300. obljetnice čudesne obrane Sinja, a veliki jubilej slavi se u spomen na povijesni boj iz 1715. i postanak Sinjske alke, koja se uspjela održati tijekom tri stoljeća i (p)ostati važan segment hrvatske kulturno-povijesne baštine

—Marija ALVIR, snimio Davor KIRIN—

Već tradicionalno, prve nedjelje u kolovozu održava se Sinjska alka, viteško nadmetanje u duhu prastarih običaja i sjećanja na junaštvo brojnih naraštaja Cetinske krajine. Ovogodišnja, 293. alka održana je 3. kolovoza, a slavodobitnik je mladi alkar Andrija Hrgović, kojega je opsluživao alkarski momak Vitomir Živalj. Dan prije održano je nadmetanje za Čoju, koju je u prijetavanju osvojio Mario Šušnjara, također mladi, ali već dokazani alkar, dok je na dan Bare slavio Ivo Zorica, zamjenik alaj-čauša.

Pljeskom protiv pljuska

Na dan održavanja Alke, u Sinju su se i ove godine okupili brojni štovatelji te čuvene hrvatske tradicijske vrednote, a Sinjani su se opet

pokazali dobri domaćini gostima pristiglim iz cijele Hrvatske i šire, te su im, uz gostoprimstvo u svojim domovima, prepustili i većinu mjesta na tribinama uz trkalište. No, svi koji su ovogodišnju Alku pratili uživo sigurno će je dugo pamtili ponajprije po lošem vremenu. Naime, neposredno uoči početka nadmetanja počelo je kišiti, a tijekom održavanja trka u nekoliko je navrata pljuštalo. Ipak, unatoč vremenskim (ne)prilikama, mnogobrojna publika uglavnom je pratila nadmetanje do kraja, a lošem vremenu prkosila je i sinjska Gradska glazba, čiji su članovi usred najvećeg pljuska zasvirali "Mi smo garda hrvatska" i zardili najveći pljesak. Oni su svirali i budnice ulicama Sinja, nakon što su se u ranim jutarnjim satima oglasile

mačkule sa Staroga grada i označile početak alkarskih svečanosti. Tim povodom održana je i procesija sa slikom Čudotvorne Gospe Sinjske od crkve do tvrđave, gdje je potom služena koncelebrirana misa, koju je predvodio vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić.

Nadmetanje za Alku počelo je, kao i svake godine, dolaskom alkarske povorke na trkalište, gdje ih je pozdravila mnogobrojna publika. Na čelu povorke prošla je četa momaka predvođena zapovjednikom odnosno arambašom, u pratnji bubnjara i trubača, za njima barjaktar s pratnjom, potom štitonoša i buzdovandžije te edek s vodičima, pa ađutant, a alkare natjecatelje predvodio je vojvoda, dok je na začelju povorke, kao i uvijek, jahao alaj-čauš. U

ulozi alkarskog vojvode i ove je godine bio Ivan Čikara, umirovljeni brigadir Hrvatske vojske, a alaj-čauš bio je Tonći Bešlić.

Povratak korijenima i tradiciji

I ovogodišnja je Alka održana pod pokroviteljstvom Predsjednika Republike, a njegov izaslanik u Sinju bio je general-pukovnik Mladen Kruljac, koji je u ime predsjednika Mesića čestitao slavadobitniku i njegovu momku te im uručio tradicionalne predsjedničke darove - slavadobitniku sablju i zlatni prsten s hrvatskim grbom te zlatnu plaketu Alke, kao i novčanu nagradu od 45 tisuća kuna, a momku srebrni prsten s grbom i jatagan te također zlatnu plaketu Alke. Tom prigodom ujedno je izrazio zadovoljstvo što se "Alka vratila korijenima i tradiciji", zaključivši da je predsjedničko pokroviteljstvo svojevrsno priznanje organizatorima Alke. "Alka je ponovno manifestacija koja spaja, a ne razdvaja", istaknuo je general Kruljac, izrazivši zadovoljstvo što to tradicionalno viteško nadmetanje ne služi više političkim nego općim interesima, te poručivši: "Alka se oduvijek prepoznavala kao

Kao i svake godine, i ovu su Alku pratili brojni uzvanici - predstavnici državnih i lokalnih vlasti te Crkve i vojske, kao i braniteljskih udruga, a u izaslanstvu Vlade bio je i ministar obrane Branko Vukelić

Slavadobitniku Andriji Hrgoviću i alkarskom momku Vitomiru Živalju tradicionalne predsjedničke darove uručio je general-pukovnik Mladen Kruljac

Kao i svake godine, i ove su Alku iz lože pratili brojni uzvanici - predstavnici državnih i lokalnih vlasti te Crkve i vojske, kao i braniteljskih udruga, a u izaslanstvu Vlade bio je i ministar obrane Branko Vukelić. Svi oni, zajedno s brojnim gledateljima koji su došli sokoliti sedamnaestoricu alkara u viteškom boju, svjedočili su vrsnom umijeću kopljanika. Unatoč iznimno lošim uvjetima na trkalištu, mnogi od njih pogađali su "u sridu" i pokazali da uistinu imaju "čvrstu desnicu i oko sokolovo", a mladom je Hrgoviću to čak dvaput pošlo za rukom. Mnogi nisu skrivali oduševljenje što je najbolji među najboljima iz obitelji čije je prezime ovih dana često spominjano u nekom drugom kontekstu. Zasluge za njegovu pobjedu, uz nesumnjivo kopljaničko umijeće, sigurno se mogu dijelom pripisati i poznatom sinjskom diš-

viteško natjecanje Cetinske krajine - tako je bilo nekada, tako je danas, a tako treba biti i ubuduće." O značenju Alke govorio je i alkarski vojvoda Ivan Čikara, koji se u svom pozdravnom govoru posebno osvrnuo na važnost domoljublja i obitelji u očuvanju tradicijskih vrijednosti, a uz hrvatske branitelje i pripadnike HV-a pozdravio je i svoje prethodnike na mjestu vojvode te poseban pozdrav uputio umirovljenom generalu Mirku Norcu.

petu, istom onom koji im je, uz Čudotvornu Gospu Sinjsku, pomogao da se othrvaju znatno nadmoćnijem neprijatelju, od osmanlijskih osvajača do velikosrpskih agresora, i stoljećima ostanu svoji na svome.

Ovogodišnjom Alkom ujedno su počele pripreme za proslavu 300. obljetnice čudesne obrane Sinja, a veliki jubilej slavi se u spomen na povijesni boj iz 1715. i postanak Sinjske alke, koja se uspjela održati tijekom tri stoljeća i (p)ostati važan segment hrvatske kulturno-povijesne baštine. ■

Prvi radni sastanak predstavnika Obalne straže Talijanske Republike i Obalne straže Republike Hrvatske u Splitu

Korisna razmjena iskustava

Izaslanstvo Obalne straže Talijanske Republike došlo je u prvi radni posjet novoosnovanom Zapovjedništvu Obalne straže Republike Hrvatske. Tom su prilikom u Zapovjedništvu Hrvatske ratne mornarice održani stožerni razgovori između dvaju izaslanstava te je predložen i Plan zajedničke suradnje za 2009. godinu

—Aris RADOVIĆ—

Krajem prošle godine, sa svrhom učinkovitog nadzora i zaštite prava i interesa Republike Hrvatske na moru, a u skladu s međunarodnim pravom i propisima Republike Hrvatske, u Saboru RH potvrđen je Zakon o obalnoj straži. Tijekom ove godine došlo je i do ustrojavanja Obalne straže Republike Hrvatske.

Uredba Vlade Republike Hrvatske o organizaciji i načinu rada Središnje koordinacije, Stručnog tijela i područnih jedinica koordinacije tijela nadležnih za nadzor i zaštitu prava i interesa Republike Hrvatske na moru donesena je 12. srpnja 2008., što je ubrzalo daljnji razvoj ukupnog sustava pomorske sigurnosti Republike Hrvatske. Izuzetno je dragocjena i us-

postavljena neposredna suradnja s drugim razvijenim pomorskim organizacijama tog tipa. Predstavnici Obalne straže RH već su sudjelovali u nekoliko međunarodnih vojnih vježbi. Postoji ustaljena praksa razmjene časnika na brodovima ratnih mornarica i obalnih straža u inozemstvu, a posebice je bio značajan posjet Pomorskoj prefekturi Francuske Republike u lipnju 2008.

Dolazak izaslanstva Obalne straže Talijanske Republike u Split od 14. do 16. srpnja 2008. prvi je radni posjet novoosnovanom Zapovjedništvu Obalne straže Republi-

ke Hrvatske. Tom su prigodom u Zapovjedništvu Hrvatske ratne mornarice održani stožerni razgovori između dvaju izaslanstava. Izaslanstvo talijanske Obalne straže činili su kapetan bojnog broda Gianpaolo Bensaia, načelnik Ureda za međunarodne odnose u Zapovjedništvu OSt Talijanske Republike - čelnik izaslanstva, kapetan

fregate Vittorio Pagotto, časnik u Operativnom središtu Talijanskog središta za traganje i spašavanje IMRCC (Italian Maritime Rescue Coordination Center) i kapetan korvete Massimo di Marco, časnik u Uredu za međunarodne odnose. Hrvatsku stranu predstavljali su kapetan bojnog broda Boris Katičin, zamjenik zapovjednika Obalne straže RH - čelnik izaslanstva, poručnik fregate Neno Ugrin, zapovjednik

■ Zamjenik zapovjednika Obalne straže RH, kapetan bojnog broda Boris Katičin predao je plaketu HRM-a čelniku talijanskog izaslanstva, načelniku Ureda za međunarodne odnose Zapovjedništva Obalne straže Talijanske Republike kapetanu bojnog broda Gianpaolu Bensaia

broda PT-71 i poručnik fregate Aris Radović, časnik za operativno planiranje u Zapovjedništvu Obalne straže RH. Razgovorima je bio nazočan i stožerni narednik Luigi Abena, pomoćnik VIZ-a Talijanske Republike u RH.

Nakon kratke prezentacije Obalne straže RH i upoznavanja talijanskih kolega s tijekom ustrojavanja, uslijedila je prezentacija Obalne straže Talijanske Republike, ustroj, organizacija, zadaće, način rada, koordinacija s ostalim državnim tijelima na moru i sredstva OSt. U sastavu OSt Talijanske Republike, koja je dio talijanske RM, nalaze se

i lučke kapetanije, tako da je službeni naziv "Corpo delle capitanerie di porto guardia costiera".

Ovisno o vrsti zadatka, Obalna straža Talijanske Republike ovlaštena je obavljati poslove za različita tijela državne uprave kao što su Ministarstvo obrane, Ministarstvo infrastrukture i transporta, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo kulture, Ministarstvo poljoprivrede i ribarstva, Ministarstvo zaštite okoliša i Državna uprava za civilnu zaštitu.

Trenutačno, talijanska Obalna straža broji 10.938 ljudi, od toga 1164 časnika, 4253 dočasnika, 5397 mornara i 124 kadeta.

Od specijalističkih obuka, Obalna straža Talijanske Republike organizira obuku za pilote zrakoplova i helikoptera. Svake godine devet pilota odlazi na obuku u SAD, a šest ih se obučava u Italiji. Također se organizira i Tečaj za nadzor pomorskog prometa (VTS - Vessel Traffic System), i to sedam tečajeva na godinu za stjecanje zvanja VTS-operator. Nova škola za operativne poslove talijanske Obalne straže bit će osnovana u Messini tijekom 2008. ili 2009. Odjel sigurnosti na moru svake godine održava 20-ak tečajeva sigurnosti na moru u Genovi. Svake godine 19 časnika i dočasnika Obalne straže

■ Hrvatsko izaslanstvo, u čijem su sastavu bili predstavnici Obalne straže RH, Lučke kapetanije Split, Pomorske policije Zadar i Carinarnice Rijeka, s pripadnicima francuske pomorske žandarmerije nakon plovidbe ophodnim brodom u akvatoriju luke Marseille

završava tečaj unutarnje sigurnosti (Homeland Security - ISPS - International Ship and Port Facility Security Code) u Genovi (Odjel sigurnosti na moru Obalne straže) na temu zaštite luka i trgovačkih brodova u slučaju otmica i talačkih kriza. Također 20 časnika i dočasnika Obalne straže završi tečaj PSC (Port State Control) inspektora u Genovi (Odjel sigurnosti na moru). Svake godine 15 časnika Obalne straže pohađa napredni tečaj traganja i spašavanja (SAR Advanced Course) u Rimu. Fondacija Europske unije podupire i razvija regionalne tečajeve u koordinaciji s ostalim nacionalnim agencija-

ma i sveučilištima, kao što su Zaštita pomorskog okoliša (seminari, rad na terenu, nastava i učenje nekoliko stranih jezika), Prevencija ilegalnih aktivnosti u suradnji s ostalim policijskim snagama i Tečaj ribolovnog nadzora.

Tijekom razgovora predstavnici Obalne straže Talijanske Republike dali su nekoliko savjeta i prijedloga, npr. da se lučke kapetanije i pomorska policija čvršće integriraju u sustav Obalne straže. Posebice je istaknuta mogućnost komuniciranja s medijima za sve pripadnike Obalne straže, što je i temeljna razlika u odnosu na ostale pripadnike Ratne mornarice. Časnici Obalne straže dužni su i mogu u svakom trenutku komunicirati s medijima u skladu s prirodom zadataka jer je potrebno proaktivno medijski djelovati. Na kraju razgovora predložen je i Plan zajedničke suradnje za 2009. godinu. ■

■ Brod obalne straže RH SB-73 "Faust Vrančić" na vježbi prekrcajanja tima za pregled sumnjivog tereta

Bolji Bradley

razvila još jednu inačicu, BTD2, koja je nastala na bazi izvidničke inačice M3. Osnovno tijelo vozila nije mijenjano, samo su dodane nove gusjenice te novi motor Cummins VTA-903T najveće snage 850 KS. I kod BTD2 planirana je daljinski upravljana kupola kako bi se dobio dodatni iskoristivi prostor u unutrašnjosti. Naknadno je jedan unutarnji spremnik za gorivo premješten izvan tijela vozila, čime se dobilo još korisnog prostora. Tako je broj članova posade povećan s pet na sedam, a dodana je i nova napredna izvidnička oprema. Najvažniji je sklopivi jarbol s optroničkim blokom, koji se može podići do 5 m visine. Domet ugrađene optroničke opreme omogućava otkrivanje tenkova na 20 km i pješaka na 10 km udaljenosti.

M. PETROVIĆ

BAE Systems

AMERIČKA podružnica britanske tvrtke BAE Systems radi na razvoju novih mogućnosti budućih serija borbenog vozila pješništva M2 Bradley. Bradley je inače temeljno borbeno vozilo pješništva američke kopnene vojske (US Army). Prema zadnjim procjenama, Bradley bi u sastavu američke kopnene vojske trebao ostati sve do 2050. Zbog toga je kopnena vojska zacrtala plan dugoročnog razvoja Bradleyja, koji obuh-

vaća četiri inačice, i to: zapovjednu, borbenu, izvidničku i inženjersku.

BAE Systems od 2006. razvija tehnološki demonstrator, na bazi borbenog vozila tipa M2, koji zasad ima instaliranu besposadnu kupolu s topom Mk44 Bushmaster II kalibra 30 mm. Nova je kupola omogućila uklanjanje košare kupole, što je oslobodilo dodatni unutarnji prostor pa je broj ukrcanih vojnika povećan sa sedam na devet. Tvrtka je 2007.

Počinje proizvodnja AIM-120D

POČETKOM kolovoza američka tvrtka Raytheon sklopila je novi ugovor (vrijedan 412 milijuna američkih dolara) za proizvodnju i isporuku navođenih projektila zrak-zrak srednjeg dometa AIM-120 AMRAAM. Ono što je znakovito za taj ugovor jest to da se dio proizvodnje i isporuke odnosi na novu, dugoočekivanu inačicu AMRAAM-a AIM-120D, koja je naručena za potrebe američkog ratnog zrakoplovstva, dok se preostali paket projektila odnosi na stariju inačicu AMRAAM-a AIM-120C7, koja je naručena za potrebe inozemnog kupca, odnosno bit će isporučena kroz Foreign Military Sales program. Isporuka naručenih projektila trebala bi započeti tijekom 2010. i biti okončana do 2011. godi-

ne. Prema određenim predviđanjima, dio projektila AIM-120C7 koji će biti isporučeni kroz FMS program mogli bi se odnositi na nedavne europske kupce borbenih aviona JAS 39C/D Gripen (Češka i Mađarska) i njihove načelno deklarirane planove da do 2010. u svoje naoružanje uvrste projekte AIM-120C AMRAAM. Ovoga trenutka, prema navodima Raytheona, jedina izvoz-

na inačica AMRAAM-a jest AIM-120C7.

Program razvoja nove D inačice AMRAAM-a tijekom proljeća ostvario je dodatne važne uspjehe, odnosno tijekom svibnja obavljeno je više obaranja u zraku navođenih meta QF-4 (projektili su bili ispaljivani s F/A-18F Super Horneta), što je pridonijelo završnoj ocjeni da je cijeli projekt sazrio za produkcijsku fazu. D inačica navodno ima do 50% veći domet nego prethodna C inačica. Uz

postojeće IRST i INS, dodan je i GPS sustav navođenja, dodatno je ojačan obrambeni paket od protivničkog elektronskog ometanja, dodan je data link nove generacije, a sve je to postignuto unutar gabarita tijela prethodne C inačice kako bi se izbjegla prostorna nekompatibilnost s ugradnjom na postojeću generaciju borbenih aviona.

I. SKENDEROVIĆ

Modernizacija francuskog topništva

FRANCUSKA tvrtka Nexter Industries (bivši Giat Industries) radi na nekoliko programa, koji će znatno povećati učinkovitost francuskog topništva. Tako je pred okončanjem program Spacido (Systeme a Precision Ameliorée par Cinemometre Doppler), odnosno razvoj upaljača s mogućnošću korekcije putanje za topničko streljivo. Proizvodnja novog upaljača trebala bi započeti 2010., a program je pokrenut 2003. Sastavni je dio programa Spacido i balistički radar za mjerenje podataka o letu, računanje potrebnih korekcija i dostavu podataka projektilu, odnosno upaljaču, koji pomoću sklopivih upravljačkih površina ko-

rigira putanju. Odvija se i zajednički francusko-britanski istraživački projekt MPPA (Munition de Precision a Portee Accrue), koji nastoji razviti projektil dometa 60 km i decimetarske preciznosti. Kako je riječ o vrlo naprednoj tehnologiji, očekuje se da bi takav projektil bio operativno dostupan nakon 2015. Vojske su u ovom trenutku znatno zainteresirane za nabavu današnjih preciznih projektila koji ostvaruju metarsku preciznost, uz domet od 30 do 40 km. Nexter razmatra i razvoj jednostavnije inačice s laserskim vođenjem u završnoj fazi, koja bi trebala

biti jeftinija od MPPA. Topničke postrojbe francuske vojske upravo su počele primati prve primjerke novog samovoznog topničkog sustava CAESAR kalibra 155 mm te naprednog preciznog streljiva BO-NUS.

M. PETROVIĆ

Britanski Pavewayi spremni za Afganistan

BRITANSKI ogranak velikog američkog proizvođača zrakoplovne tehnike i naoružanja, tvrtke Raytheon, početkom kolovoza izvijestio je kako je napokon nova podinačica laserski navođene bombe Paveway IV spremna za operativnu uporabu, odnosno za njezinu uporabu u Afganistanu. Riječ je o ugovoru koji je tijekom 2003. Raytheon sklopio s ministarstvom obrane Velike Britanije, na traženje britanskog RAF-a (Royal Air Force), pobijedivši tada Boeing s njegovom ponudom JDAM-a s poboljšanim sustavom navođenja. Vrijednost sklopljenog ugovora iznosila je 120 milijuna britanskih funti, što se odnosi na razvoj i proizvodnju nove podinačice Paveway IV. Potrebu za poboljšanim

navođenim bombama RAF je iskazao poradi tekućih operativnih potreba u Afganistanu, u borbi protiv terorizma, ali i poradi potrebe za generalnim opremanjem svoje flote borbenih aviona, kao što su Harrier GR.9, Harrier

GR.4, Eurofighter Typhoon F2 i uskoro F-35B Lightning II.

RAF je priželjkivao mnogo prije Paveway IV u Afganistanu, i to se, prema brojnim najavama, očekivalo u drugoj polovici 2007. godine. No, zbog problema s upaljačem Aurora, koji razvija Thales UK, bilo je potrebno obaviti nekoliko dodatnih poboljšanja upaljača, odnosno seriju poligonskih testiranja, koja je krajem srpnja ove godine RAF okončao u SAD-u, u China Lakeu. Ono što je znakovito za britanske Pavewaye IV, uz novi upaljač bombe, jest dualni ili hibridni GPS/INS sustav navođenja, koji postaje sve zastupljeniji u arsenalima ratnih zrakoplovstava. Samostalni laserski sustav navođenja znatno smanjuje raspon

njegove uporabe u lošim meteo uvjetima, posebice uvjetima velike nabožne oblake ili pješćane oluje, te je poradi toga dodan GPS sustav navođenja. Aurora upaljač na britanskim Paveway IV bombama donosi mogućnost programibilnosti njegova aktiviranja, odnosno može se odabrati jedan od tri moda aktiviranja koje može odabrati sam pilot u avionu, ovisno o njegovoj prosudbi i situaciji na bojišnici. Prvi mod je blizinsko aktiviranje bombe, što je prikladno pri napadu na tzv. meke ciljeve, odnosno pri aktiviranju iznad površine udara dodatno se širi radijus neutraliziranja protivnikova pješništva. Drugi mod aktiviranja upaljača je "klasični", koji aktivira bombu pri samom njezinom udaru u cilj. Treći mod aktivira Paveway IV s malim kašnjenjem, što je prikladno za napade na čvrsto utvrđene ciljeve ili podzemne objekte. Uz to, pilot u avionu može programirati i smjer prilaza bombe prema cilju, te kut pod kojim će bomba udariti u cilj. Time se želi postići veća preciznost uporabe bombe uz istodobno smanjenje neželjenih kolateralnih šteta i žrtava.

I. SKENDEROVIĆ

Nova inačica Cobre

TURSKA tvrtka Otokar, na temelju američkog vozila HMMWV (poznati Humvee), model XM1211 ECV II, razvila je višenamjensko vozilo Cobra. Temeljne su značajke nove inačice povećani razmak od tla, nova zaštitna ploča ispod prostora za posadu, poluaktivni ovjes s mogućnošću promjene razmaka od tla za lakši prijevoz letjelicama, te povišen unutarnji pod vozila kako bi posadi bilo ugodnije jer su elementi prijenosa sad ispod poda. Povišen je i krov vozila kako bi se dobio veći unutarnji volumen, koji sad iznosi 5,3 m³.

Vozilo je dobilo bolju zaštitu od mina i eksplozivnih naprava te jači motor, tipa GEP SCCS 400, snage 186 kW. Snaga se na sve kotače

prenosi preko elektronički nadzirane automatske šestbrzinske transmisije Allison 2550, s automatskom kontrolom trakcije.

Nosivost je povećana za 500 kg, a najveća dopuštena masa cijelog vozila jest 7,7 tona. Cobra ima samonosivu karoseriju i podnicu u obliku slova V. Predviđeno je instaliranje nove besposadne kupole tvrtke Kongberg, novog radiouređaja, automatskog protupožarnog sustava. Vozilo je konstruirano za prijevoz četiri člana posade. Prema navodima proizvođača, nova

Otokar

inačica Cobre trebala bi biti na razini standarda MRAP, odnosno oklopnog vozila s dobrom zaštitom od mina i napada iz zasjeda. Sudeći prema masi i nosivosti vozila, spadalo bi u MRAP I kategoriju.

M. PETROVIĆ

Porinut treći Protectorov IPV

TREĆI od četiri planirana obalna patrolna broda (IPV - Inshore Patrol Vessel) programa Project Protector, vrijednosti 337,3 milijuna dolara, namijenjenog opremanju novozelelandske kraljevske ratne mornarice, svečano je porinut početkom svibnja ove godine u Whangarei Harbouru. Patrolni brod imena Pukaki, klase Rotoiti, izvezen je iz montažne hale obližnjeg brodogradilišta Tenix Shipbuilding četiri dana prije, kada mu je tijekom službene sveča-

nosti dodijeljeno ime. Novi obalni patrolni brodovi istisnine 340 tona, duljine preko svega 55 m i širine 9 m, zamijenit će dvostruko kraće i dvostruko sporije te 20-ak godina staru klasu od tri obalna patrolna broda Moa na osnovi jedan za jedan. Preostale značajke brodova jesu maksimalna brzina 25 čvorova i najveći doplov 3000 nautičkih milja. Uloga tih patrolnih brodova nije samo sprečavanje potencijalnih vojnih prijetnji, nego i osiguravanje mor-

skih bogatstava, zaštita bioraznolikosti te čuvanje granica od međunarodnog kriminala.

Prvi obalni brod u klasi trebao je u skladu s najavama biti dostavljen, a ujedno i primljen u operativnu službu u lipnju. Kako je navedeno ugovorom i planom gradnje, primopredaja broda Rotoiti trebala se održati u ožujku 2007., no kako je i samo porinuće kasnilo, time je pomaknut i datum primopredaje broda. Tvrtka Tenix Shipbuilding planira krajem 2008. zatvoriti brodogradilište Whangarei, nakon dostave četvrtog i posljednjeg obalnog patrolnog broda, čime će biti izgubljeno oko 60 radnih mjesta. Odluka o zatvaranju brodogradilišta donijeta je u očekivanju prodaje australske tvrtke britanskoj BAE Systems.

Do kraja 2008. godine, flota brodova projekta Protector obuhvaćat će sedam brodova u tri klase: jedan višenamjenski brod (MRV - Multi Role Vessel), dva odobalna patrolna broda (OPV - Offshore Patrol Vessel) te četiri obalna patrolna broda (IPV - Inshore Patrol Vessel).

M. PTIĆ GRŽELJ

Druga fregata klase Karel Doorman ponovno operativna

POČETKOM travnja ove godine u Antwerpenu je u operativnu službu belgijske ratne mornarice službeno primljena druga fregata klase Karel Doorman (M-type). Na vanjskoj silueti krmenog nadgrađa jasno su vidljiva opsežna unapređenja zrakoplovnih kapaciteta. Prenamjena letne palube i produljenje hangara fregate BNS Luise-Marie (izvornog imena HrMs Willem Van Der Zaan) označili su prvu od osam fregata izgrađenih u Nizozemskoj, koja ima mogućnost djelovanja s helikopterima tipa NH90.

Belgijski i nizozemski ministri obrane potpisali su ugovor o transferu brodova u prosincu 2005., dok je prva fregata u klasi BNS Leopold I (izvorno HrMs Karel Doorman) pridružena operativnom sastavu belgijske mornarice u ožujku 2007. Krmena letna paluba fregate BNS Luise-Marie strukturno je ojačana te produljena za 1,4 m, čime je povećana površina s 82,62 m² na 90,18 m². Helikopterski hangar je također produljen za 1,5 m, dok su vrata podignuta za 0,8 m te je ugrađen Rex-

roth sustav za rukovanje helikopterima. Na krovu hangara postavljen je i drugi vatrogasni top, a rešetkaste ograde letne palube podižu se i spuštaju hidraulički umjesto manualno. Preostalim karakteristikama fregata BNS Luise-Marie identična je sestriškom brodu BNS Leopold

I, koji će istu nadogradnju proći sredinom 2009. godine.

Nizozemska ratna mornarica planira održavanje programa modernizacije za preostale dvije fregate klase Karel Doorman, HrMs Van Amstel i HrMs Van Speijk, pa je vrlo vjerojatno da će Belgija potpisati sporazum o razumijevanju s Nizozemskom, što će omogućiti nabavu nove identične opreme za obje mornarice kako bi se postigle identične tehničke karakteristike svih četiriju fregata u klasi. Nizozemska mornarica predlaže modernizaciju upravljanja brodskim sustavima, koja uključuje sustav hlađenja elektroničke opreme, senzora i oružanih sustava, te unapređenje automatizacije propulzijskog sustava i sustava napajanja električnom energijom. Također se predviđa modernizacija Thalesova SEWACO *combat-management* sustava. Očekuje se da će biti poboljšane satelitske komunikacije ugradnjom sustava Saturn, dok će sposobnost nadzora u plićim vodama biti omogućena radarom SEASTAR.

M. PTIĆ GRŽELJ

Italija namjerava nabaviti Reapere

AMERIČKA agencija za obrambeno-sigurnosnu suradnju, DSCA (Defence Security Cooperation Agency), zatražila je od američkog Kongresa odobrenje za prodaju borbenih bespilotnih sustava MQ-9 Reaper Hunter Killer (inicijalno označavanih i kao RQ-9 Predator B) Italiji, koja želi nabaviti četiri sustava. Razlozi kojima Italija objašnjava

svoje nakane za nabavu takvih borbenih sustava prije svega je želja za dodatnim oblikom zaštite oružanih snaga koje se nalaze u Afganistanu i u Iraku, odnosno želja za dodatnim oblikom interoperabilnosti s drugim zemljama članicama NATO-a u borbi protiv terorizma.

U svezi s nabavom Reapera (znatno poboljšanom, većom i ubojitijom

inačicom Predatora) Italija iskazuje želju da zaključi petogodišnji aranžman, koji bi, uz nabavu bespilotnih sustava i pripadajućeg naoružanja (četiri letjelice, tri mobilne zemaljske, veće količine opreme za opsluživanje i održavanje, potrošnog materijala i zamjenskih dijelova, tehničke dokumentacije), te obuku zemaljskog osoblja, obuhvatio i petogodišnje održavanje od strane proizvođača, te se vrijednost takvog talijanskog ugovora procjenjuje na oko 330 milijuna američkih dolara.

Od naoružanja MQ-9 Reaper može nositi navođene projektele zrak-zrak AIM-92 Stinger, odnosno navođene projektele i bombe zrak-zemlja AGM-114 Hellfire, GBU-12 Paveway II te GBU-38 JDAM.

I. SKENDEROVIĆ

Razvoj snajperskih djelovanja (II. dio)

Crvena armija je itekako dobro shvatila važnost snajperista i počela se njima masovno koristiti, osmisivši i posebnu taktiku njihove uporabe - ad hoc formiranje veće ili manje skupine snajperista za uništavanje osobito važnih ciljeva, odnosno zatvaranje pojedinih taktičkih smjerova ili kontrolu određenog prostora

Marinko OGOREC

Tijekom sovjetsko-finskog rata stvorena je prava snajperska legenda, ujedno i najučinkovitiji snajperist svih vremena - Simo Häyhä s potvrđena 542 likvidirana protivnika, koje je ostvario od 30. studenoga 1939. do 6. ožujka 1940., kada je bio teško ranjen, dakle za samo 97 dana. Još prije rata mali Finac (Simo Häyhä je bio visok samo 158 cm) isticao se izuzetnom streljačkom vještinom, kojom se služio u lovu i farmerskom životu, a nakon sovjetske agresije odmah je uključen u borbu kao snajperist. Koristio se uglavnom finskom inačicom sovjetske puške Mosin-Nagant (tzv. Pystykorva M28), a povremeno i kratkom strojnicom Suomi KP-31 (detaljnije o toj strojnici u Hrvatskom vojniku br. 110 od

3. studenoga 2006.), pri čemu je izbjegavao uporabu optičkog ciljnika, smatrajući da strijelac koji se njime koristi mora više podići glavu i time se jače izložiti protivničkoj paljbi. Osim toga, na taj način je izbjegavao demaskirajući odbljesak sunčevih zraka s ciljničkog objektiva, kojim je često otkrivao sovjetske snajperiste (poznat je njegov dvoboj s jednim sovjetskim snajperistom kojeg je čekao cijeli dan nepomično ležeći u snijegu i tek kada su zrake zalazećeg sunca, odbivši se od objektiva sovjetskog snajperista, demaskirale njegov položaj, Simo Häyhä se odlučio na hitac, pogodivši zaklonjenog protivnika na udaljenosti od oko 450 m). Teško je ranjen štiteći odstupnicu svoje postrojbe (zrno mu je raznijelo do-

nju vilicu i obraz), ali unatoč tome preživio je rat i umro mirno u dubokoj starosti. U svakom slučaju, Simo Häyhä je znatno pridonio neočekivano velikim gubicima Crvene armije u zimskoj kampanji na poluotoku Kola.

U II. svjetskom ratu znatno su više korišteni snajperisti za uništavanje protivničke žive sile nego u I. svjetskom ratu, a osobito intenzivne snajperske borbe vođene su na Istočnom ratištu i u borbama za tihooceanska otočja. Snajperistima se najviše koristila Crvena armija u bitkama za Staljingrad i Moskvu, gdje su bili izuzetno učinkoviti u uličnim borbama. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Digitalno upravljanje bojišnicom - američki način (II. dio)

Tijekom operacija u Iraku vojnici su bili podučavani za samo 12 od 50 tipova formatiranih poruka, a najviše su se primjenjivale samo četiri od njih. Većina operatora upotrebljava manje od 25% funkcionalnosti FBCB2 zbog nedovoljne izobrazbe ili zbog funkcija koje su prekomplikirane da bi se primijenile

Pripremio Marijo PETROVIĆ

Za sada je zrakoplovna varijanta FBCB2/BFT (poznata kao BFT-A) instalirana na 2400 zrakoplovnih platformi, a planirano ih je ukupno 3500. Američka je mornarica ugradila BFT-A u svoje helikoptere Sea Stallion, a vojska u helikoptere Apache, Chinook, Black Hawk, Kiowa Warrior i UH-1, te zrakoplove C-23B+ Sherpa. Standardni je FBCB2/BFT sustav bio inkorporiran unutar zemaljskih postaja korištenih za kontrolu bespilotnih letjelica (UAV) tipa Hunter, Predator i Shadow, dajući tim postajama informacije o vozilima i helikopterima u realnom vremenu, dok se pozicija bespilotne letjelice i podaci o cilju šalju ostalim elementima kako bi se olakšalo upravljanje bojišnicom i iz-

vodili udari po protivniku. BFT verzija za sada u osnovi omogućuje automatsko dojavljivanje pozicije i slanje ograničenih e-mail poruka. Oba sustava imaju punu sposobnost slanja poruka, ali s vezom limitirane propusnosti između dva sustava. Dodatne su se radnje morale razviti kako bi se omogućila koegzistencija oba sustava. Sustav omogućava tekstualne poruke i poruke za pozivanje medicinskog zbrinjavanja i evakuacije, podržane u FBCB2/BFT, dok su formatirane poruke (kao operativne zapovijedi i pozivi za paljbenu potporu) izgubljene. Jedan je efekt to da tijekom vremena BCB2/BFT ne može biti korišten za pozivanje paljbene potpore premda zemaljski FBCB2 ima sučelje koje

omogućava vezu s topničkim nadzornim sustavom AFATDS.

Sustav FBCB2/BFT može slati mnogo različitih tipova poruka, uključujući i preformatirane poruke, samo tekstualne poruke, naputke i slično. Najviše se koristi porukama koje su samo tekst. Vojnici preferiraju tip poruke samo tekst jer su jednostavne za korištenje i znatno praktičnije u stvarnom životu. Iako su operatorima na raspolaganju različiti tipovi poruka, oni se koriste samo s nekoliko oblika formatiranih poruka te, u načelu, onim što je jednostavnije za obradu, pripremu i slanje. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Protuminska kriza - iskorištena šansa razvoja (II. dio)

Osim temeljnih zadaća u planiranju i provođenju operacija razminiranja u Republici Hrvatskoj, HCR je osnovao Centar za testiranje, razvoj i obuku, HCR-CTRO d.o.o., sa svrhom provedbe projekata testiranja, istraživanja i razvoja tehnologije razminiranja za domaće i strane naručitelje

Dinko MIKULIĆ, Ivan TOTH, Vjekoslav STOJKOVIĆ

Kao akreditirana ustanova od Hrvatskog zavoda za norme (HZN), Centar za testiranje, razvoj i obuku, HCR-CTRO d.o.o., nosi provjeru opreme za obavljanje poslova razminiranja, tj. strojeva za razminiranje, detektora metala, pasa za otkrivanje MES-a i NUS-a, te zaštitne i druge opreme kojom se koristi u poslovima humanitarnog razminiranja.

Formirani su i uređeni poligoni za testiranje: Benkovac - za detektore, Škabrnja i Rakovo Polje - za biosenzore i pare eksploziva, Cerovac - za testiranje strojeva za razminiranje, pasa, detektora i opreme, te protuminska obuka. Uspješno se obavlja testiranje i istraživanja na stroje-

vima za razminiranje, detektorima, kao i vodiča i pasa, te zaštitne opreme (sukladno CWA 14747, CWA 15044 i CWA 15756). Kao jamstvo pouzdanosti opreme na razminiranju, uvedena je obvezna godišnja provjera kvalitete strojeva i opreme tvrtki za razminiranje. Paralelno se provode znanstveni projekti, testiranja novih metoda i tehnika za razminiranje. HCR-CTRO je postao u svijetu priznati centar za testiranje na području protuminskog djelovanja, kao kvalitetni davatelj usluga domaćim i stranim naručiteljima. Pritom je važno istaknuti da se na poslovima razminiranja može koristiti samo onom opremom i strojevima koji su provjereni i testirani, te

posjeduju certifikat sukladnosti izdan od CTRO.

Centar se u svom stručno-znanstvenom radu oslanja najprije na hrvatske znanstvenike (znanstvenog vijeća), te na suradnju s relevantnim ustanovama, GICHD, JRC, CCMAT, BAM, SWEDEC i dr. Sudjelovanje u međunarodnim projektima financira međunarodna zajednica.

Nizom aktivnosti CTRO je opravdao svoje postojanje i stekao međunarodnu reputaciju testiranjem strojeva za razminiranje, detektora metala, pasa za detekciju mina i provedbom znanstvenih projekata. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Nova zadaća višenamjenskih helikoptera (II. dio)

— Pripremio Domagoj MIČIĆ —

U prvom dijelu teksta obradili smo streljačko oružje i nevođene rakete zrak-zemlja, koje bi uskoro trebale postati vođeni projektili. U nastavku ćemo se pozabaviti učinkovitijim oružjem, kao što su "pravi" vođeni projektili zrak-zemlja. Naime, topovi i nevođene rakete zrak-zemlja u pravilu su učinkoviti tek za samoobranu helikoptera, posebno protiv lakog protuzračnog oružja, uključujući lake PZO projektele koji se lansiraju s ramena. Međutim, od borbenih helikoptera se očekuje, bez obzira na to što su nastali na osnovi višenamjenskih helikoptera, da imaju mogućnost uništavanja i većih ciljeva. Za to im je neophodno i učinkovitije oružje, u ovom slučaju vođeni projektili zrak-zemlja. Kao posljedica Hladnoga rata, velika većina ovih projektila optimizirana je za protuoklopnu borbu (engl. anti-tank guided weapon - ATGW), te su tijekom vremena prilagođavani i za druge borbene mogućnosti. S obzirom na to da su svi zrakoplovi s mogućnošću okomitog polijetanja i

slijetanja osjetljivi na težinu, teži se uporabi što lakših oružja, pa tako i vođenih projektila zrak-zemlja. S druge strane, mogućnost uporabe širokog spektra naoružanja (uz pripadajuće senzore) od posada helikoptera zahtijeva sve duži i složeniju obuku kako bi ovladali svim mogućnostima letjelice.

Za razliku od lakih vođenih projektila zrak-zemlja, čiji je razvoj na početku, zapadna zrakoplovstva na raspolaganju imaju širok izbor najrazličitijih protuoklopnih projektila namijenjenih za uporabu na helikopterima. Najpoznatiji je američki Lockheed Martin Hellfire II. Ovaj laserski vođeni projektil proizvodi se u više različitih inačica, te mu je raspon mase od 45,4 do 48,2 kilograma. Hellfire je u zadnjih deset godina doživio "drugu mladost". Osim stalnog razvoja novih inačica, njegova mala masa od samo 45,4 kg omogućila je da se rabi i s bespilotnih letjelica, ali i višenamjenskih borbenih helikoptera. Maksimalni je domet Hellfirea II devet kilometara. Nakon isporučenih 60 000

Hellfirea originalne inačice za američku vojsku i još 16 stranih kupaca, naknadno je isporučena 21 000 inačice Hellfire II. Više od 5000 već je uporabljeno u borbama. Neke od inačica s laserskim navođenjem koje su u proizvodnji jesu AGM-114M (s razornom bojnom glavom), AGM-114N (s termobaričnom bojnom glavom) i AGM-114P, koji je specijalno razvijen za uporabu s bespilotne letjelice Predator. AGM-114P je dobio novo lasersko tražilo koje može zahvatiti cilj i pri kutu od 90 stupnjeva, zahvat cilja izvan optičke vidljivosti te lansiranje s visine veće od 8300 metara. Posebna inačica je AGM-114L Longbow Hellfire (mase 49 kg) opremljen milimetarskim aktivnim radarskim navođenjem. AGM-114L razvijen je za uporabu s jurišnog helikoptera Boeing AH-64D, a kako je za njegovu uporabu neophodan radar Longbow, nije pogodan za višenamjenske borbene helikoptere. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Višenamjenski ratni brodovi (II. dio)

Višenamjenski ratni brodovi čine se idealnim rješenjem za sve raznolikije zadaće, a zbog sve manje novca za gradnju novih brodova

— Pripremio Tomislav JANJIĆ —

Britanska ratna mornarica ima planove razvoja novih višenamjenskih ratnih brodova označenih kao Future Surface Combatant (FSC). U proteklih nekoliko godina napravila je nekoliko različitih studija radi određivanja zahtjeva koje bi njihovi površinski ratni brodovi trebali zadovoljiti u bliskoj budućnosti. Sve su ove studije prije ili poslije prekinute, ali su ipak postupno dovele do razvoja koncepta Future Surface Combatant, koji obuhvaća razvoj tri različite klase brodova, privremeno označenih kao C1, C2 i C3. Po trenutačno zadnjoj studiji, brod označen kao C1 bio bi višenamjenski površinski ratni brod istisnine oko 6000 tona, s naglaskom na mogućnost protupodmorničkog djelovanja, uništavanja ciljeva na kopnu, te nadzora priobalnih voda. Trebao bi imati i rudimentarne mogućnosti protuminskog djelovanja i dostatno prostora za prijevoz

“putnika” (Embarked Military Force - EMF). Brodu označenom kao C2 namijenili su djelovanje u manjim stabilizacijskim operacijama i eskortiranje drugih brodova. Najmanji bi bio C3, istisnine oko 2000 tona. Namijenjen je za obavljanje policijskih zadaća, protuminske borbe, hidrooceanska istraživanja, sudjelovanje u operacijama niskog intenziteta kao što je sigurnosni nadzor određenog područja i borba protiv krijumčarenja.

Najfleksibilniji brod trebao bi biti C2. Osnovni borbeni sustav trebao bi imati mogućnost brzog spajanja i integracije s različitim oružjima i sensorima kako bi se brod u kratkom vremenu prilagodio novoj zadaći. Zbog toga je neophodan zapovjedno-nadzorni sustav otvorene arhitekture koji neće praviti razliku između trajno i privremeno ugrađenih (borbenih) sustava. Takvi sustavi uključuju uporabu autonomnih

ronilica i plovila namijenjenih protuminskom djelovanju, izvidničke i borbene bespilotne letjelice i autonomna plovila, te višenamjenske helikoptere. Glavni helikopter britanske ratne mornarice odnedavno je AW101 Merlin. Njegova inačica Merlin HM može se rabiti za izviđanje i nadzor, protupodmorničku i protubrodsku borbu. Inačica Merlin HC namijenjena je prijevozu ljudi i tereta, ali i desantiranju snaga s brodova na obalu. Za blisku paljbenu potporu i uništavanje manjih plovila može se rabiti i jurišni helikopter Apache WAH-64. Najveći je problem što Apache zahtijeva potpuno drukčiju opremu za održavanje i rabi potpuno drukčije oružje od Merlina, što bi dovelo do dupliranja opreme na ionako skučenim brodskim palubama. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Handley-Page Victor

Razvijen kao napredni strateški bombarder, Victor je najveći dio svoje operativne uporabe odradio kao leteća cisterna za opskrbu gorivom u zraku

Srećko RADOVIĆ

P očetkom pedesetih godina prošlog stoljeća Velika Britanija je još uvijek gajila iluziju da je velika gospodarska i vojna sila, te je i dalje nastavila s razvojem većeg broja naprednih (i skupih) projekata razvoja novih oružanih sustava. Jedan od njih bio je i razvoj strateških bombardera kojima je jedina zadaća bila uništavanje ciljeva u dubini sovjetskog teritorija nuklearnim oružjem. Tako je nastala serija bombardera s mlaznim pogonom - Vickers Valiant, Avro Vulcan i na kraju Handley-Page Victor. Ova tri bombardera naknadno su postali poznati kao V-Bombers. Prva dva bombardera već su opisani u Hrvatskom vojniku, tako da je sad na red došao Victor.

Pregled britanskih V-Bombersa napravljen je po redoslijedu polijetanja prvog prototipa, a kako je prvi Victorov prototip poletio zadnji (24. prosinca 1952.), tako ga obrađujemo zadnjeg. Razvoj Victora započeo je 1946. na temelju iste Specification

B.35/46 na kojoj je razvijen i Vulcan. Zapravo su projektanti Handley-Page Aircraft Company započeli s razvojem koncepta naprednog strateškog bombardera s mlaznim motorima HP.80 znatno prije, te su se ugodno iznenadili kad su utvrdili da se on u mnogočemu poklapa sa zahtjevima iz Specification B.35/46.

HP.80 je oblikovan kako bi djelovao na velikim visinama pri velikim brzinama, izvan dosega tadašnjih lovaca-presretača. Da bi mogao letjeti visokim podzvučnim brzinama, avion je dobio tzv. srpoliko krilo. Takvo je krilo imalo tri kuta strijele. Najoštriji kut bio je na samom početku, da bi se prema vrhu krila smanjivao. Sa smanjenjem kuta krila smanjivala se i debljina, te je ta kombinacija osiguravala konstantni otpor zraka na krilima pri velikim brzinama.

HP.80 zapravo nije bio originalni projekt Handley-Pagea. Njegovi su korijeni sezali sve do nacističke Njemačke i dr. Gustava Victora

Lachmanna. Nakon njemačke kapitulacije Lachmann je interniran u Veliku Britaniju te je dodijeljen Handley-Pageu kako bi prenio njemačko znanje o aerodinamici visokih brzina. Iako je Lachmann u Handley-Pageu trebao ostati kratko vrijeme, uprava tvrtke je uspjela uvjeriti britanske vlasti da bi njegov dulji ostanak donio znatne prednosti britanskim obrambenim mogućnostima. Tako je Lachmann mogao ostati raditi uz uvjet da usko surađuje s Godfreyem Leejem. Lee je otišao u Njemačku neposredno nakon okončanja rata te se tamo prvi put susreo s konceptom srpolikog krila, koje je razvijeno za poboljšanu inačicu bombardera Arado Ar-234. Na žalost, dobio je tešku upalu pluća, koja ga je spriječila da se detaljnije upozna s planovima najnovijeg njemačkog bombardera. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojn timer.hr

Politički atentati (XVII)

Bashir Gemayel (1982.)

Libanonski političar i vođa kršćanskih falangista Bashir Gemayel ubijen je u rujnu 1982. u atentatu iza kojega je stajala sirijska obavještajna služba. Gemayelovo ubojstvo bilo je udarac libanonskoj kršćanskoj zajednici, koja do kraja građanskog rata nije pronašla čvrstog vođu, te je u konačnici pridonijelo gubitku dominantne pozicije što ju je zajednica imala do početka rata

Hrvoje BARBERIĆ

Libanonski političar i vojnik Bashir Gemayel rođen je 1947. godine u Beirutu. Bashir je bio maronitski kršćanin i najmlađe od šestoro djece istaknutog vođe libanonske desnice, Pierrea Gemayela. Školovao se na lokalnom Sveučilištu sv. Josipa, kao petnaestogodišnji dječak pridružio se očevoj stranci Kataeb (poznatijoj kao Falanga), a početkom sedamdesetih godina bio je aktivan u vojnom krilu stranke. Izbijanjem građanskog rata u Libanonu 1975. godine postaje predsjednik vojnog vijeća stranke i zapovjednik vojnih snaga. Gemayel je uglavnom uspješno ujedinio milicije libanonskih kršćana, iako je pritom bio odgovoran za niz atentata na političke suparnike.

Na čelu vojnog krila

U tzv. Stodnevnom ratu, vođenom 1978. godine, epizodi libanonskoga

građanskog rata protiv vojnih snaga bivšeg saveznika Sirije, Gemayel uspješno potiskuje sirijske vojne snage s područja Libanona gdje su stanovnici u većini kršćani. Godine 1981. uspješno zapovijeda ujedinjenim

kršćanskim snagama u bitki kod sela Zahleha u dolini Bekaa, a početkom izraelske invazije na Libanon 1982. godine surađuje s izraelskom vojskom, zbog čega gubi povjerenje većine libanonskih muslimana. Pod novim strateškim okolnostima nastalim izraelskom invazijom, u kolovozu 1982. godine libanonski parlament (u kojemu muslimanski zastupnici bojkotiraju glasovanje) izabrao ga je za predsjednika. No, samo deset dana prije preuzimanja dužnosti Gemayel je ubijen u atentatu.

Gemayelov atentator Habib Tannous Chartouni rođen je 1958. godine u Aleyu. Iako je libanonski kršćanin, lojalnost zajednici nadjačala je ideologija te u ranoj mladosti pristupa Sirijskoj socijalističkoj nacionalnoj stranci. Nakon povratka sa studija u Europi, Chartounija je kooptirala sirijska obavještajna služba, koja je i organizirala atentat.

■ Gemayel kao zapovjednik vojnog krila stranke Kataeb

Dana 14. rujna 1982. Gemayel je trebao održati govor u sjedištu falangista u bejrutskoj četvrti Achrafieh. Osobno osiguranje preporučivalo je Gemayelu da iz sigurnosnih razloga izbjegava rutinu i ranije najavljene skupove. Naime, politički atentati su u to vrijeme bili gotovo svakodnevna pojava u Libanonu te su i Bashir Gemayel i njegov otac Pierre u više navrata bili meta, a u jednom od pokušaja atentata na Bashira ubijena je njegova kći. No, Gemayel se ipak odlučio pojaviti na skupu u stranačkom sjedištu jer je to bila posljednja prilika da se obrati stranačkom vodstvu prije preuzimanja predsjedničke dužnosti i zahvali na političkoj potpori u posljednjih deset godina.

■ Gemayel je bio uzdanica Zapada - na slici u društvu s američkim predsjednikom Reaganom

■ Libanonski kršćani još žale za Bashirovom Gemayelom

Chartouni je noć prije u prostoriji na drugom katu zgrade, izravno ispod dvorane u kojoj se skup trebao održati, postavio bombu od 200 kg TNT-a. Detonator za bombu Sirijcima je navodno dostavila bugarska obavještajna organizacija, no konci atentata vjerojatno vode do Sovjetskog Saveza. Chartouni je u zgradu ušao neometano jer, zbog rodbinskih i prijateljskih veza s Falangom, u njega nije bilo sumnje.

Eksplוזija u sjedištu Falange

Oko četiri sata poslije podne Gemayel je počeo svoj govor, a deset minuta kasnije Chartouni je aktivirao postavljenu bombu. U eksploziji, koja se čula u cijelom Beirutu,

trokatnica u Achrafiehu je dignuta u zrak. Gradom se odmah pronijela vijest o atentatu - prve vijesti su govorile da je Gemayel izbjegao smrt, a prema nekim izvještajima u eksploziji je bio ranjen. Tek sljedeće jutro objavljeno je da je Bashir Gemayel ubijen. Iako je njegovo tijelo otkriveno među prvima, ozljede lica bile su takve da se nije moglo prepoznati pa je tek u bolnici obavljena identifikacija. U eksploziji je uz Bashira Gemayela ubijeno dvadeset i pet ljudi, a više od stotinu ih je ranjeno.

Na mjestu predsjednika Libanona Bashira je naslijedio stariji brat Amin, koji se pokazao znatno umjerenijim političarom. No, njegovo

ubojstvo je bilo težak udarac kršćanskim maronitima, koji do kraja građanskog rata nisu pronašli čvrstog vođu te je u konačnici pridonijelo gubitku dominantne pozicije što ju je kršćanska zajednica imala prije građanskog rata. U valu osvetničkog bijesa, koji je neposredno nakon atentata zahvatio maronitsku zajednicu, počinjeni su masakri nad palestinskim izbjeglicama u logorima Sabra i Shatila.

Budući da je Chartouni nekoliko minuta prije aktiviranja eksploziva obavijestio sestru koja je živjela u zgradi, istražitelji su preko nje došli do atentatora. Chartouni je razmjerno brzo uhićen, a tijekom ispitivanja priznao je atentat na Gemayela. Čekajući početak suđenja, Chartouni je ostao u zatvoru sljedećih osam godina, a u posljednjoj fazi libanonskoga građanskog rata 1990. godine oslobodila ga je nadiruća sirijska vojska.

Bashirovo ubojstvo nije bio posljednji atentat koji je obitelj Gemayel doživjela. Uz više ubojstava članova šire obitelji, u eksploziji automobila bombe 2006. godine ubijen je i Bashirov nećak, član vlade, Pierre Amin Gemayel. U libanonskom političkom životu atentat je do danas ostao glavni način na koji se rješava političkih protivnika pa je tako, uz druge žrtve, 1989. godine ubijen predsjednik Rene Moawad, a 2005. i premijer Refik Hariri. ■

Davor Runtić: *Prvi hrvatski redarstvenik, Udruga Prvi hrvatski redarstvenik, Zagreb, 2003.*

Udruga Prvi hrvatski redarstvenik, koja je nakladnik ove knjige, početkom kolovoza obilježila je 18. obljetnicu ustrojavanja istoimene postrojbe, što je bio i povod za predstavljanje knjige o njima. Pisanje svojevrsne povjesnice o toj prvoj legalno organiziranoj dragovoljačkoj postrojbi nastaloj u Domovinskom ratu (postrojba je ustrojena 5. kolovoza 1990.) povjerali su Davoru Runtiću, autoru više knjiga s ratnom tematikom, a u pripremi knjige sudjelovali su brojni članovi Udruge, što govori u prilog njezinoj važnosti.

Knjiga na tristo stranica sadrži više poglavlja u kojima najprije uvodi čitatelja u predratno stanje u Hrvatskoj, potom opisuje organiziranje prvih hrvatskih redarstvenika i njihovo sudjelovanje u obrani Hrvatske, a na kraju donosi dokumente vezane uz sadržaj, kao i popise imena zapovjednika, djelatnika i polaznika prvog tečaja za redarstvenike te poginulih i nestalih prvih redarstvenika. "Te događaje, koji će zauvijek ostati u našim srcima, nastojat ćemo usaditi u generacije koje dolaze, kako ih nikada ne bi zaboravile. U tu svrhu napisana je i ova knjiga, koja je zamišljena kao dokument u kojemu bi se nalazila svjedočanstva o svim prvim hrvatskim redarstvenicima", zapisao je predsjednik Udruge Prvi hrvatski redarstvenik, Nenad Zovak, u predgovoru knjige posvećene svim poginulima u obrani Hrvatske.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

Ničiji sin

- hrvatska drama (2008.)
- redatelj: Arsen Anton Ostojić
- produkcija: Alka film
- trajanje: 100 minuta
- uloge: Alen Liverić (Ivan), Mustafa Nadarević (Izidor), Biserka Ipša (Ana)

Ivan je bivši rok-pjevač i ratni vojni invalid, koji je u Domovinskom ratu izgubio obje noge. I dok se Ivan suočava s propalim brakom i neizvjesnom budućnošću, njegov otac Izidor kandidat je na parlamentarnim izborima. Kao nekadašnji politički zatvorenik Izidor računa na pobjedu, ali mu kampanju poremeti dolazak srpskog izbjeglice Sime, koji ga je u bivšem režimu i uhitio. Ucjenjujući Izidora tajnom iz prošlosti, Simo počne utjecati i na Ivana...

Ovogodišnji laureat Pula film festivala dobitnik je čak šest nagrada, a osim za film i režiju osvojio je Zlatne arene za glavnu mušku ulogu te za specijalne efekte, ton i glazbu. Potpuno zasluženo. Alen Liverić se besprijekorno unio u ulogu, bez ijednog kiksa. Prošlo je gotovo dvadeset godina od njegova debitanja na velikom platnu, kada je u filmu Antuna Vrdoljaka *Karneval, anđeo i prah* dočekan kao velika nada hrvatskog glumišta. Sada je, kod Ostojića, napokon dobio ulogu po mjeri svog talenta. Imali smo dosad prilike gledati kojekakva filmska tumačenja sudbina hrvatskih branitelja, no Liverićeva će svakako ostaviti dublji trag od jednogodišnje produkcije.

Posebna je zanimljivost činjenica da je *Ničiji sin* snimljen u potpunosti u Sisku, koji se predstavio kao iznimno fotogenična scenografija. Rijetko ga imamo prilike vidjeti kao filmski grad, no nakon ovoga možemo samo poželjeti još.

Za razliku od svog prvijenca *Ta divna splitska noć*, Ostojić se u ovom filmu nije koristio kompliciranim režijskim postupcima, što ne umanjuje ni ovaj put visoku ocjenu za režiju. Film je nastao po drami Mate Matišića, a cijelo vrijeme trajanja radnje osjeća se i određeni kazališni ugođaj, što također ne umanjuje veličinu *Ničijeg sina*. Naprotiv, izvrsno pokazuje kako izgleda ljudski život kada njime upravljaju drugi, a ne onaj koji je za to originalno stvoren.

Leon RIZMAUL

Žurnost evangelizacije

Ovih dana objavljena je Poruka pape Benedikta za Svjetski misijski dan 2008., kojom želi potaknuti vjernike da obnove svijest o žurnoj potrebi naviještanja evanđelja. Bitni naglasci Poruke istaknuti su također s četiri međunaslova: Čovječanstvo treba oslobođenje, Misija je pitanje ljubavi, Evangelizirati uvijek i Ja meni ako evanđelja ne navješćujem (1 Kor 9,16). Naime, uvijek iznova u Crkvi se javlja dvojba: kamo poći i kome najprije navijestiti Radosnu vijest - ovima oko nas ili onima daleko? Može zbudujuće djelovati da čak i Isus reče Kanaanki kako je poslan "samo k izgubljenim ovcama doma Izraelova". Ipak, vidjevši vjeru te strankinje, koja je došla moliti da joj iz djeteta istjera zloduha, učinio je što je tražila i još pohvalio njezinu vjeru (v. Mt 15,21-28). No, u suvremenom svijetu, čak i u neposrednoj blizini samih žarišta kršćanske vjere, žive mnogi veoma "udaljeni" i od sebe, i od ljudi, i od Boga. Upravo je zato papa Ivan Pavao II. naglašavao, kao jedinstven vid misionarskog poslanja Crkve, potrebu "nove evangelizacije" u tzv. kršćanskim zemljama. Papa Benedikt u svojoj se misijskoj Poruci posebno obraća biskupima, svećenicima i redovnicima. Ali ističe da su u širenju evanđelja pozvani sudjelovati na sve istaknutiji način također i svi vjernici laici, pred kojima "se pruža složena i raznovrsna pozornica za naviještanje, to jest svijet". Znamo, svako je svjedočenje snažno i privlačno ako se svjedoči životom. Papa podsjeća na primjer sv. Pavla, koji je čitav svoj život uložio u navještaj Radosne vijesti. A upravo Apostol ističe kako nam propovijedanje evanđelja nije na hvalu (usp. 1 Kor 9,16), već dužnost i razlog radosti, te kako treba svjedočiti u zgodno i nezgodno vrijeme! Današnji su kršćani pred specifičnim izazovima, jer su i prilike života takve. Stoga ni danas nisu rijetke dvojbe kome smo poslani svjedočiti - svima ili samo "svojoj braći i sestrama", tako da "onima izvana" uskratimo i mrvice (koje je spomenula Kanaanka)? Isus je prihvaćao sve - nije odbijao ni carinike, ni bludnice... Farizeji su sami sebi zapriječili pristup Spasitelju jer su ga svjesno odbacili. Papa podsjeća na Makedonca koji se u snu ukazao Pavlu zaklinjući ga: "Prijeđi u Makedoniju i pomozmi nam!" Bezbroy je onih koji danas očekuju navještaj evanđelja, onih koji su žedni nade i ljubavi, ističe Benedikt XVI, pa možemo dodati da takvih "Makedonaca", "koji još ne poznaju Krista, ili još nisu iskusili Njegovu oslobađajuću ljubav", ima i u medijskom, i u estradnom, i u sportskom svijetu... Naravno, za evangelizaciju moramo biti, baš poput apostola Pavla, spremni podnijeti i osudu svijeta i nerazumijevanje braće. Uostalom, zar i Isus nije mnogo puta "sablaznio" farizeje i pismoznance svojim javnim nastupima? Običan kršćanin nema Kristovu moć privlačenja ljudi, ali u poniznosti i potpuno oslobođen na Njega, s vjerom kakvu je imala Kanaanka, moći će činiti čuda, pa i hodati po moru, poput apostola Petra dok se nije prestrašio valova i vjetera (v. Mt 14,22-33).

Andelko KAČUNKO

15. kolovoza 1944. Operacija Anvil

Kombinirana francuska i američka armija iskrkala se 15. kolovoza 1944. na sredozemnoj obali **Francuske**. Uz potporu otprilike 50 000 članova francuskog **Pokreta otpora**, te su postrojbe dan poslije brzo jurnule s juga prema sjeveru. Nakon deset dana bio je oslobođen **Pariz**. U isto vrijeme saveznici su napredovali i s mostobrana na obalama **Normandije**, gdje su se iskrkali u lipnju 1944. Pod zapovjedništvom generala **Alexandera Patcha**, operacija **Anvil** bila je zamišljena kao drugi krak kliješta koja će obuhvatiti **Hitlerovu Njemačku** sa svih strana, zahvat koji će zdrobiti **Treći Reich**. Tijekom tih ludih, za Francuze radosnih tjedana u kolovozu 1944., Nijemci su potiskivani prema granicama njihove zemlje. Tisuće i tisuće zaprepaštenih Hitlerovih vojnika padalo je u zarobljeništvo - ponekad cijele divizije odjednom. Tako se, na primjer, general-major **Erich Elster**, zapovjednik područja od **Pireneja** do **Biskajskog zaljeva**, predao zajedno s 20 000 vojnika.

20. kolovoza 1953. Svrgnut Mosadik

Rasplet borbe za iransku naftu zbio se 20. kolovoza 1953., kada je dvor svrgnuo premijera **Muhameda Mosadika**. Bio je to kraj uspješne karijere političara omiljenog u narodu.

Kao premijer **Irana** od travnja 1951., beskompromisno je osporavao prevlast **Velike Britanije** i tražio preuzimanje imovine **Anglo-iranske naftne kompanije**. Sredinom kolovoza 1953., šah **Muhamed Reza Pahlavi** naredio je Mosadikovu smjenu. No, Mosadik je zadržao svoj položaj, a vladar je bio prisiljen napustiti zemlju. Nakon tog neuspjeha, u smjenu Mosadikove vlade umiješale su se američka i britanska tajna služba. One su podmitile ključne ljude iz različitih područja javnog života, koji su zatim izazvali ulične prosvjede protiv Mosadikove vlade. Budući da je i sam ministar unutarnjih poslova bio korumpiran, masa se lako probila do premijerove rezidencije. Nakon samo nekoliko sati uličnih borbi s malim skupinama garde odanima Mosadiku, prosvjednici su upali u njegovu rezidenciju, temeljito je opljačkali i spalili. Mosadik i njegovi najbliži suradnici pobjegli su u susjednu kuću i ondje se smjestili s taocima. Već idućeg dana opkolile su ih snage novog premijera, generala **Zahedija**. Poslije uhićenja, vojni je sud Mosadika osudio na tri godine zatvora. Nekoliko dana poslije, iz Italije u Iran vratio se šah Reza Pahlavi, te započeo svoju 25-godišnju vladavinu. Muhamed Mosadik, veliki borac za neovisnost Irana od stranih naftnih kompanija, odslužio je kaznu i 1963. umro u kućnom pritvoru.

Leon RIZMAUL

WEB INFO

www.usmilitaryknives.com

I površni govornici engleskog jezika iz same će web-adrese zaključiti o čemu je riječ ovaj put u našoj rubrici: o **američkim vojnim noževima**. Site usmilitaryknives.com je *privatan*, a njegov je vlasnik Amerikanac **Frank Trzaska**, poznat kao vodeći među mnogobrojnim entuzijastima i kolekcionarima militarije koje ponajprije zanimaju noževi. Naravno, noževi koji se ne upotrebljavaju u kuhinji. Trzaska je svoj site pokrenuo još 90-ih godina, i svakako je imao dovoljno vremena da ga učini obilnim i detaljnim. Na *homepageu* sitea odmah objašnjava čime se bavi: studijama noževa, bajuneta i mačeta koje upotrebljava američka vojska, kao i knjigama koje se drže tih tema. Trzaska nije isključivi autor sitea. U njegovu razvoju pomažu mu brojne kolege, kojima, čini se, ništa na svijetu što se događa glede vojnih noževa ne može promaknuti. Možda vas site neće privući na prvi pogled, grafički je prilično neugledan. No, budite uporni i klikajte na ponuđene podstranice. Naći ćete na prave studije *potkrijepljene* fotografijama sjajnih oštrica, i to ne samo američkih. Ako vas detaljno zanimaju vojni noževi, kao i uvid u mišljenja i informacije sličnih interesenata, usmilitaryknives.com je pravi izbor za vas.

Domagoj VLAHOVIĆ

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Najcjenjenije vino koje dolazi s Pelješca jest:

- A *dingač*
- B *portugizac*
- C *muškat*

2. Hrvatska regija poznata po *malvaziji* jest:

- A Slavonija
- B Dalmacija
- C Istra

3. Jedno od ovih prezimena NE podrazumijeva glasovite hrvatske vinare:

- A Radović
- B Plenković
- C Petrović

4. Od navedenih boja, jednu vezujemo i uz sortu *pinot*:

- A crvena
- B žuta
- C siva

5. Grad u istočnoj Slavoniji poznat po vinskim podrumima jest:

- A Čepin
- B Valpovo
- C Ilok

Pešanje - ha 2008-08-04-05

SAVRŠENA PRECIZNOST*

BEAMSHOT®
LASER SIGHT & TACTICAL LIGHT SYSTEMS

5. POUZANJE SA BEAMSHOT

BEAMSHOT

BEAMSHOT